

₹ 5/-

ನೇಸರು

ತಿಂಗಲೋಲೆ

PAGES 20

JANUARY 2025

Nesaru Tingalole

Vol. XLIII - 01

‘ಲಲಿತ ಕಲಾಶ್ರಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ’

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನ ಮುಕುಟಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಗರಿ

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮುಂಬೈ

THE MYSORE ASSOCIATION, BOMBAY

393, Bhau Daji Road, Matunga, Mumbai - 400 019. | Tel.: 2403 7065

Email : mysoreassociation.mumbai@gmail.com

Congratulations to Rasija Sanjay Kulkarni!

RASIJA SANJAY KULKARNI, is the granddaughter of our Member Mrs. Lakshmi & Mr. Sitaram. She is the daughter

of Archana, who is studying in 7th standard in Pune. She has performed exceptionally well in the All-India Speech Competition 2024, held on the occasion of Gandhi Jayanti on October 2nd, 2024. She has been recognized as one of the top 50 achievers among all participants. She was also a top performer in the drawing competition on the occasion of Children's Day 2024

ಗೌ. ಸಂಪಾದಕರು
ಡಾ. ಜ್ಯೋತಿ ಸತೀಶ್
***

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ:
ಡಾ. ಮಂಜುನಾಥ್
ಕೆ. ಮಂಜುನಾಥಯ್ಯ
ಕೆ. ಕಮಲ
ನಾರಾಯಣ ನವಿಲೇಕರ್
ಗಣಪತಿ ಶಂಕರಲಿಂಗ
***

ನೇಸರುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ
ಬರಹಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ಲೇಖಕರೇ
ಜವಾಬ್ದಾರರು. ಅಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದ
ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು
ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲ.

- ಸಂ.

The views expressed by the
contributors in this journal
are theirs and not of the
Association and the
Association is not in anyway
responsible for the same.

- Ed.

****

ಸಂಪರ್ಕ ವಿಳಾಸ:

ನೇಸರು

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್
393, ಭಾವು ದಾಜಿ ರಸ್ತೆ, ಮಾಟುಂಗ
ಮುಂಬಯಿ - 400 019.

☎ 24037065

Email:

mysoreassociation.mumbai@gmail.com

Website:

www.mysoreassociation.in

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನ ಮಡಿಲಿಗೆ - 'ಲಲಿತ ಕಲಾಶ್ರಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ'

ಡಾ. ಜ್ಯೋತಿ ಸತೀಶ್

ಬಹುಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಬಹುಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ತವರೂರಾದ ಮುಂಬಯಿ ಮಹಾನಗರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಪ್ಪಂದಿಸಲು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಷೆಗಳ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಲವಾರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಕೂಡ ಒಂದು. ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಕಳೆದ ಒಂದು ಶತಮಾನದಿಂದ ಬಹಳ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಹಾಗೂ ಅಪ್ರತಿಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡು, ನುಡಿ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ತರವಾದುದು. ಜಾತಿ, ಮತ, ಧರ್ಮ ಭೇದ ಎಣಿಸದೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಿಂತ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಒಂದಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರು ಇದರ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ ಕಟಿಬದ್ಧರಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಶತಮಾನದ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವುದೆಂದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿನ ಸದಸ್ಯರೇ ಕಾರಣ. ಇಲ್ಲಿಯ ಸದಸ್ಯರು, ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನ ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ಮನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೆಂಬಂತೆ, ಉತ್ಸಾಹ, ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಿಂದ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಲ್ಲ ಅದು ಮೆಚ್ಚಬೇಕಾದ ಅಂಶ. ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮವನ್ನು ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಇವರೆಲ್ಲ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. 'ಒಗ್ಗಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಬಲವಿದೆ' ಅನ್ನೋದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಹೊರನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸದಾ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ನಾಟಕ ಮುಂತಾದ ಲಲಿತಕಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದು ಪ್ರಶಂಸನೀಯ ಸಂಗತಿ. ಏನೇನೋ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಗಳನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಗದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಅಂತವರನ್ನು ಹುಡುಕಿ, ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಎಲ್ಲರ ಪ್ರತಿಭೆಗಳಿಗೆ ಸದಾ ನೀರೆರೆಯುತ್ತಾ, ಬಂದಿರುವ ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಇಂದು ಹೊರನಾಡಿನ ಕನ್ನಡಿಗರ ಆಶೋತ್ತರಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿದೆ. ಕಲಿಕೆಗೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಹಿಡಿದ ವೃದ್ಧರ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಹು ಆತ್ಮೀಯತೆಯಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳು ಹಲವು. ಈಗ ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನ ಮಡಿಲಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬಂದು ಸೇರಿದೆ. ಲಲಿತಕಲೆಗಳನ್ನು ಅವಿರತವಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬರಾಮಯ್ಯ ಫೈನ್ ಆರ್ಟ್ಸ್ ಟ್ರಸ್ಟ್(ರಿ) ಬೆಂಗಳೂರು, ಅವರ ರಾಗಶ್ರೀ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಉತ್ಸವದ ಶುಭ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ಗೆ 'ಲಲಿತ ಕಲಾಶ್ರಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ' ಯನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ.

ಡಾ. ಮಂಜುನಾಥ್, ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥಯ್ಯನವರ ದಿವ್ಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ನ ಭವಿಷ್ಯ ಮತ್ತಷ್ಟು ಉಜ್ವಲವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಲಿ ಎಂದು ಮನಸಾ ಹಾರೈಸುವೆ.

ಪ್ರವಾಸದ ಅನುಭವ ಕಥನ

ನಾ ಕಂಡ ರಾಮರಾಜ್ಯ

ಡಾ| ಸುಮಾ ದ್ವಾರಕಾನಾಥ್

ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ....

ಬಾಲಿಯ ಪ್ರವಾಸ ಮುಗಿಸಿ, ತಂಗಿ ತಮ್ಮಂದಿರೊಂದಿಗೆ ಮಗಳ ಮನೆ ತಲುಪಿದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ನಮಗಾಗಿ ಬಾಂಡುಂಗ್ ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ನಂದಿ ಹೋದ ಅಗ್ನಿಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವವರಿದ್ದರು. ತಮ್ಮನಿಗೋ ಬುಲೆಟ್ ಟ್ರೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಸೆ. ನಮ್ಮ ಸಾಮಾನುಗಳನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ನಮಗೆ ಭಯ. ಅಂತೂ ಕಾರಿನಲ್ಲೇ ಎರಡು ದಿನದ ವಾಸ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ತಯಾರಿ ಮಾಡಿ ಹೊರಟೆವು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ತಲುಪಿದೆವು. ಅದು ಸುಮಾರು ೮೭ ಮೈಲಿ ಪ್ರಯಾಣ. ಬಾಂಡುಂಗ್ ಅಂದ್ರೆ ಜೋಡಿ ಎಂದರ್ಥ.

ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳವೆಂದರೆ ಎರಡು ನಂದಿಹೋದ ಜ್ವಾಲಾ ಮುಖಿಗಳು. **ಕಾವಾ ಪುತಿ - ಬಿಳಿಯ ಕುಳಿ** ಎಂದೂ ಅದನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ಅಪಾಯದ ಜಾಗವನ್ನೂ ಪ್ರವಾಸಿ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿರುವುದೊಂದು ವಿಶೇಷ. ಸುತ್ತಲೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮರದ ತೊಗಟೆ ಹೆರದು, ಒಳಗೆ ವಿವಿಧ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ (batik) ಮರದಿಂದ ಅಲಂಕಾರಿಕ ವಸ್ತುಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ಸ್ಥಳೀಯರ ಕುಶಲ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯೂ ಇದೆ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ವೈರ್ ನಿಂದ ಹೆಣೆದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಚೀಲ ಮತ್ತು ಪರ್ಸ್ ಗಳು ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಕೈಬೀಸಿ ಕರೆಯುತ್ತದೆ. ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ದಟ್ಟ ಹಸಿರು ಕಾಡು, ಪ್ರವಾಸಿಗಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಬ್ಬ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಈ ವೈಚಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು.

ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯಾಣ ಗಂಧಕದ ಹೊಂಡಕ್ಕೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಸ್ಕ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಒಂದಿಷ್ಟು ಮೆಟ್ಟಿಲಿಳಿದು ಹೋದವು. ನೀಲಿ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತಾ, ಹಬೆಯಾಡುತ್ತಿದ್ದ ನೀರನ್ನು ದೂರದಿಂದಲೇ ನೋಡಿದೆವು. ಗಂಧಕದ ಘಾಟು ಮೂಗಿಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಾಗದೆ ಮೇಲೆ ಬಂದೆವು. ಕಾಂಪೌಂಡ್ ನಲ್ಲಿ ಊಟಕ್ಕಂದು ಹಾಕಿದ್ದ ಸಣ್ಣ ಗುಡಿಸಿಲಿಳೊಗೆ ಊಟ ಮಾಡಿ ಹೊರಟೆವು.

ಮುಂದೆ ೨೦೧೯ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಏಷ್ಯಾ - ಆಫ್ರಿಕಾ ಎನ್ನುವ ತೋಟದೊಳಗೆ ಹೋದೆವು. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಏಳು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಥೈಲಾಂಡ್, ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾ, ಕೊರಿಯಾ, ಜಪಾನ್, ಇಂಡಿಯಾ, ಆಫ್ರಿಕನ್ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯ ಪ್ರಾಚ್ಯದ ಮೈಲಿಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಪುನರ್ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಲು ಸುಮಾರು ಎರಡು ದಿನ ಬೇಕು. ಬೊಂಬಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಲಿಫ್ಟ್ ನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಕಳಗಡೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಳು. ಕೆಲವಷ್ಟೇ ನಾವು ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದು.

ರಾತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಕಾದಿರಿಸಿದ್ದ ವಿಲ್ಲಾ ಗೆ ಬಂದೆವು. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗಲ್ಲಿಯಂತಿದ್ದ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆ ಒಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು ನೋಡಿದೆ, ನಾವು ದುಬಾಯಿಗೆ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ಬಂದಿರುವಂತೆ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯಾಯಿತು. ಮನೆಯ ಅಲಂಕಾರ ಅಷ್ಟು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿತ್ತು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ದೊಡ್ಡಕನ್ನಡಿಗಳು, ಕಾರ್ಪೆಟ್ಟುಗಳು, ತೂಗುದೀಪಗಳು, ಕಳಗಡೆ ದೊಡ್ಡ ಊಟದ ಮೇಜು, ಅಡಿಗ ಮನೆ, ನಾಲ್ಕು ಸುಸಜ್ಜಿತ ರೂಮ್ ಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತುಂಬಾ ಆಯಾಸವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ತಂದಿದ್ದ ಬುತ್ತಿ ತಿಂದು ಮಲಗಿದೆವು. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಜಕಾರ್ತ ಗೆ ಬಂದೆವು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಕನಸಿನ ಸಾಗರ **ಸಮುದ್ರ-ಅಂಕೋಲ್** ಎನ್ನುವ ಥೀಮ್ ಪಾರ್ಕ್ ಗೆ ಹೋದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಲ ರಂಗಭೂಮಿ, ಮೀನು ಮತ್ತು ಜಲಪ್ರಾಣಿಗಳ (ಡಾಲ್ಫಿನ್) ಶೋ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಂಜೆ ಆಗಿತ್ತು ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಹೊರಡಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಶಾಪಿಂಗ್ ಮುಗಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದೆವು.

ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ವಾಸ್ತವ್ಯ ಹೂಡಿದ್ದರಿಂದ, ಜಕಾರ್ತದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲೇ ಬೇಕಾದ ತುಡಿತವಿದೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ಜಕಾರ್ತ ಎಂದರೆ- ಹಿಂದೂ ರಾಜರುಗಳಾಳಿದ್ದ ಊರು **ಜಯಕರ್ತ**. ಇದು ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾದ ರಾಜಧಾನಿ ಹಾಗೂ ಬೃಹತ್ ನಗರ. ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳೆಂದರೆ, ಮೊನಾಸ್ (monas). ಊರ ನಡುವೆ ೧೨೦ ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದ ಸ್ತಂಭ, ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಇಡೀ ದಕ್ಷಿಣಪೂರ್ವ ಏಶಿಯಾದಲ್ಲೇ ಅತಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುವ, ಮತ್ತು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ೬ನೆಯ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿರುವ ಇಶ್ತಿಕ್ ಲಾಲ್ ಮಸೀದಿ, ತಮನ್ ವಿಜಯ ಕುಸುಮ ಎನ್ನುವ ಜಕಾರ್ತದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ. ಸುಮಾರು ೨ ಸಾವಿರ ಜನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕುಳಿತು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಲ್ಲಿದೆ. ಅದರ ಮುಂದೆ ೧೮೯೧ರಲ್ಲೇ ಕಟ್ಟಿದ ಗೋಥಿಕ್ ಶೈಲಿಯ ಚರ್ಚ್ ಸಹ ಇದೆ. ಅರ್ಧ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿರುವ ಮೂರು ಆಲ್ಟರ್ ಇದೆ. ಅದು ಶಂಖದ ದ್ವನಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುವುದು ಒಂದು ವಿಶೇಷ.

ಅಂದು ರಜಾದಿನವಾದ್ದರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ **ತಮನ್ ಮಿನಿ** ಎನ್ನುವ ಥೀಮ್ ಪಾರ್ಕ್ ಗೆ ಹೋದೆವು. ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ರೂಪಿಸಿರುವ ಮನೋರಂಜನಾ ಪಾರ್ಕ್ ಪೂರ್ವ ಜಕಾರ್ತದಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ಲಾಲ್ ಬಾಗ್ ಗಿಂತಲೂ, ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದ್ದು ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾ ದ್ವೀಪಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಕಿರು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ನಡು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ದ್ವೀಪಗಳ ಆಕಾರವನ್ನು

ಹುಲ್ಲು ಬೆಳಸಿ ರೂಪ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ನಡುನಡುವೆ ಸಂಗೀತ ಕಾರಂಜಿಯನ್ನೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಒಂದು ಸುತ್ತು ಬರಲು go cart, go bike, cycle ಮತ್ತು ಕಾರ್, ಕೇಬಲ್ ಕಾರ್ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಪೂರ್ತಿ ನೋಡಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಓದುಗಾ ನಿನಗೆ ಜಕಾರ್ತ ನೋಡಲು ಆಸಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ you tube ನಲ್ಲಿ ಸಹ ನೋಡಬಹುದು. ನನಗೆ ಪುಟದ ಮಿತಿಯಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಬರೆಯಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲಿಯ ಜನ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳದೆ ನನ್ನ ಅನುಭವ ಮುಗಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಸ್ಲಿಮ್ ದೇಶವಾದರೂ, ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳು, ಕೊರಿಯನ್ನರು, ಚೀನೀಯರು ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧರು, ಎಷ್ಟೊಂದು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಂದ ಬದುಕು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದು ಜೊತೆಗೆ ಅವರವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರದಂತೆ ಜನ ಜೀವನ ಸಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಸುತ್ತಲೂ ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಸ್ಪೋಟಿಸುವ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ, ಸುನಾಮಿ ಏಳಲು ಸುತ್ತುವರೆದಿರುವ ಸಾಗರಗಳು, ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಜನ ಜೀವನ ಶಾಂತವಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಮುಖದಲ್ಲೂ ಪ್ರಸನ್ನತೆ ನೆಲೆಸಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಹೀಗೂ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಅಪರಿಚಿತರು ಮಾತಾಡಿಸಿದರೆ, ಅವರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಚಡಪಡಿಕೆ (ಸಿಡುಕುತನ) ತೋರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಸಮಾಧಾನವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಏರ್ಪೋರ್ಟ್ ನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮನೆಕಲಸದವರೆಗೆ ಸುಂದರ ಯುವತಿಯರು ಹಿಜಾಬ್ ಹಾಕಿಯೂ, ಎಂಥ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದೊಂದಿಗೇ ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದನ್ನೂ ನೋಡಿದಾಗ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಎನಿಸಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯವೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಗೊಬೈಕ್ ಎನ್ನುವ (ಎರಡು ಚಕ್ರದ ವಾಹನ) ಪಬ್ಲಿಕ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್ಪೋರ್ಟ್ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ವಾಹನ ಚಾಲಕರು ಎಷ್ಟು ವಿನೀತರಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಚಲನ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ನಿರ್ಭಯತೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎನಿಸಿತು. ಅವರಿಗೂ ಮಾನವ ಪಿಪಾಸೆಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಆದರೆ ಅವರ ಸಂಯಮಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಸಲಾಮು ಹಾಕಬೇಕು. ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ಬರುವಾಗಲೇ ನನ್ನ ಅಳಿಯ ಹೇಳಿದ ಮಾತೆಂದರೆ, ನಾನು ಧೂಳು ಕುಡಿದು ಎರಡು ವರ್ಷ ವಾಯಿತೆಂದು, ಆಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಯ ವಾಸ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದು ನನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೂ ಬಂತು. ಮುಸ್ಲಿಮ್ ದೇಶವಾದರೂ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉಗುಳೇ, ಉಚ್ಚೆಯೇ ಅವರ ಸ್ವಚ್ಛತೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಲೇ ಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಯ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಟಾಯ್ಲೆಟ್ ಬಳಸಿದರೆ welcome, thank u ಎಂದು ನಗುನಗುತಾ ಹೇಳಿ ಶುಭದಿನವೆಂದೂ ಹಾರೈಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಟಾಯ್ಲೆಟ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದೇ ಬೇಡ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಇಬ್ಬರು ನಿಂತಿದ್ದರೆ ನಡುವೆ ಹೋಗುವಾಗ ಸೊಂಟ ಬಗ್ಗಿಸಿ ವಿನಯದಿಂದ, ನಗುಮುಖದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ದಾಟುತ್ತಾರೆ. ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಂದುಕೊಳ್ಳುವ ನಮಗೇಕೆ ಈ ಸೌಜನ್ಯಗಳು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮನದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಮುಸ್ಲಿಮ್ ದೇಶವಾದರೂ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸರ್ಕಲ್ ಅಥವಾ ತಿರುವುಗಳಲ್ಲಿ ಗೀತೋದೇಶ, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಭಾರತದ ಬೃಹತ್ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಕಾರ್ತದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೭೫ ಏಷಿಯಾದಲ್ಲೇ ದೊಡ್ಡದಾದ ಮಾಲ್ ಗಳಿವೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಪುಟ್ಟಾತ್ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ತರಕಾರಿ, ಹಣ್ಣು, ತಿಂಡಿ, ಊಟಗಳು ಸದಾ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿರುತ್ತವೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಮೊಮ್ಮಗನ ಶಾಲೆ ಗಾಂಧಿ ಮೆಮೊರಿಯಲ್ ಇಂಟರ್ ಕಾಂಟಿನೆಂಟಲ್ ಸ್ಕೂಲ್, ಅಲ್ಲಿ ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳ ನಾಟಕ ಇತ್ತು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ತರಬೇತಿ ಕೊಟ್ಟು ಸ್ಕೂಲ್ ಆಡಿಟೋರಿಯಮ್ ನಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಮೊದಲ ದಿನ ಶಾಲೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಮರು ದಿನ ಪಾಲಕರಿಗೆ. ನನ್ನ ಆಸಕ್ತಿಯ ವಿಷಯವೂ ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನೂ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ನಿಜವಾಗಲೂ ಶಾಲೆ ಮಕ್ಕಳ performance ನೋಡಿ ದಂಗಾದೆ. ಸುಮಾರು ನೂರು ಮಕ್ಕಳ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ಯಾರೂ ತಡವರಿಸದೆ ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. Stage, setting, music backstage ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳೇ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದೊಂದು ವಿಶೇಷ. ಒಂದೊಂದು ಪಾತ್ರ ಬೆಳೆದಂತೆ ೩-೪ ಮಕ್ಕಳು ಆ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದ ಬಗೆ ಅದ್ಭುತ! ಅಲ್ಲಿಯ (wheel chairನಲ್ಲಿದ್ದ) ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ, ಅವರಿಗೆ ಶುಭಕೋರಿ ಬಂದೆ. ಎರಡು ದಿನದ ನಂತರ ಅವರು ತೀರಿಕೊಂಡ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ ನನಗೆ ನಿಜವಾಗಲೂ shock ಜಗತ್ತಿನ ವಿಸ್ಮಯವೆಂದರೆ ಇದೇ. ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಸಹ ನಾಟಕದ ಕೇಂದ್ರವಾದ್ದರಿಂದ, ಅವರದ್ದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಕೊಡುವುದು ಎಷ್ಟು ಸೂಕ್ತ ಎನಿಸಿತು.

ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ದಿನಾಲು ಸಾಯಂಕಾಲ TKC complex ನ pool side ನಲ್ಲಿ clubhouse ಮುಂದೆ ಸುಮಾರು ೭-೮ ಮುದುಕರು ಸುತ್ತಲೂ ಕೂರುತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಮಗಳು timepass ಎಂದು ನನ್ನನ್ನೂಮೊದಲ ದಿನ ಬಿಟ್ಟಳು. ಎಲ್ಲರೂ ೨೫-೪೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ವಲಸೆ ಹೋದವರೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ನನ್ನಂತೆ ಸಮಾಧಿಯ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ ಇರೋರಾದರೂ, ಅವರ ಜೀವನ ಉತ್ಸಾಹ ನೋಡಬೇಕು. ಮುಖದ ಮೇಕಪ್, ಕೈಗೆ ಬಂಗಾರದ ವಾಚ್, ಮುಖದ ಬೆವರೊರೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು paper tissue ಜೊತೆಗೆ ಹಳೆ ನೆನಪುಗಳು. ಅವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಗೆಳತಿ ಇನ್ನಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸುದ್ದಿ ಬಂದಾಗ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಗೆಲೆತನಕ್ಕಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತೇ ಬದುಕು ಎನ್ನಿಸಿತು.

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ಊರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕೆಟ್ಟವನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಾ ಎಂದರೆ ಊರಲ್ಲಾ ಹುಡುಕಿದರೂ, ಒಬ್ಬ ಕೆಟ್ಟವ ಅವನಿಗೆ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಹಾಗೇ ಧುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆಯವ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ನನ್ನ ಪಾಡೂ ಅದೇ ಅಂದೋಬೇಡಿ. ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳೋಲ್ಲ. ನೀವೇ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಆನಂದಿಸಿ. ಇದೀಗ ತಲುಪಿದ ಸುದ್ದಿ. ಅಲ್ಲೇ ಇರುವ ನನ್ನ ಬೀಗರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇದನ್ನೇ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತದೆಯೆಂದರೆ ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆಗೆ ಪುಷ್ಟಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಸತ್ಯ ಗುಣಗಳು ಪೂರ್ವದ ಕಡೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ, ರಜೋ, ತಮಗುಣಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜನಾಂಗೀಯ ದ್ವೇಷಕ್ಕೆ ಅಣಿಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಸಂಭವವೂ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲವೇ?

ದಿ. ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರವನ್ನು ಈಗ ನೆನೆಯುವುದೆಂದರೆ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬುವುದು. ಅಂತಹ ವಿದ್ವತ್ ಪುರುಷನನ್ನು ನಾವು ಕಂಡೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಅನೇಕ ಬರಹಗಳು ಮೂಡಿ ಬಂದಿವೆ.

ಸೋಮನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಮಹಾರಾಜ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಪಡೆದು, ಅನಂತರ ಬೆಂಗಳೂರಿನ

ಲಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಅಮೆರಿಕಾದ ಎರಡು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ ಕೃಷ್ಣರವರು ಮೈಸೂರು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗಲ್ಲದೆ ಲೋಕಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ನಂತರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿಯೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಗವರ್ನರ್ ಆಗಿಯೂ ಇದ್ದರು.

ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಗೆ ಅವರು ನಮ್ಮ ಬಂಗಾರ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರಿ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹುರುಪನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಅವರನ್ನು ನಾವು ಹಲವು ಬಾರಿ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೆವು. 2000 ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಹೊರನಾಡ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ನೀಡಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಬಂದಾಗ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಅವರೇ, "ನಾನು ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕನ್ನಡ ರಾಯಭಾರಿಯಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಈ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಅರ್ಹರು" ಎಂದರಂತೆ. ನಮಗೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದವರು ಶ್ರೀ

ಚಂದ್ರಹಾಸ ಗುಪ್ತ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು.

ಆಗ ನಮಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಆಯ್ಕೆ ಕರೆಯೋಲೆ ಬಂದಾಗ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಆಶ್ಚರ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವ್ಯಾರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರ ಹತ್ತಿರವೂ ಶಿಫಾರಸ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ದೊರೆಸ್ವಾಮಿಯವರು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಪ್ರಸಾದ್ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು.

ಅನಂತರ 2005 ರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರವರು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಗವರ್ನರ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಕರೆ ನೀಡಲು ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಆಗ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರೇಮಾ ಅವರನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದರು.

ಕೊಂಚವೂ ಅಹಂಕಾರವಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಜನಸೇವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತೊಡಗಿರಬೇಕೆಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೃಷ್ಣ.

ಅಂತಹ ಮಾಣಿಕೃತವನ್ನು ನಾವಿಂದು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ನಷ್ಟವನ್ನು ಯಾರೂ ತುಂಬಲಾರರು. ಮತ್ತೆ ಕೃಷ್ಣರವರು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ.

-ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ಸದಸ್ಯರು.

ಪರಕೀಯ

(ಉಮಾ ರಾವ್ ಕಥೆಗಳು)

ಉಮಾ ರಾವ್

ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿಯೇ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮ ಆನಂದಾಲಯ. ಇಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕಾಂಪೌಂಡಿನಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಮರಗಳ ನಡುವೆ ಹತ್ತು ಕುಟೀರಗಳಿವೆ. ಒಂದೊಂದು ಕುಟೀರದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮನೆಗಳು. ಒಟ್ಟು ನಲವತ್ತು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಮನೆಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ಅಂಗಳ, ಮಧ್ಯೆ ತುಳಸಿ ಕಟ್ಟಿ, ಅತ್ತಿತ್ತ ಒಂದೆರಡು ಕಲ್ಲು ಬೆಂಚುಗಳು, ಒಂದಷ್ಟು ಹೂ ಗಿಡಗಳು. ಮನೆ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಕೋಣೆ, ಚಿಕ್ಕ ಅಡುಗೆ ಮನೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಸಿಂಕು-ಕಟ್ಟಿ, ಒಂದು ಬಚ್ಚಲ ಮನೆ, ಕಕ್ಕಸು, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬದುಕಲು ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಸ್ಥಳ. ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗದವರು ಅಥವಾ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದ ಕ್ಯಾಂಟೀನ್‌ನಿಂದ ತಿಂಡಿ, ಊಟ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆನಂದಾಲಯದ ಒಬ್ಬ ನಂಬರ್ ಕುಟೀರದಲ್ಲಿ ಇರುವವರು ಸುಂದರಮ್ಮ, ಸುನೀತಾ, ಸರಸಿ ಮತ್ತು ರುಾನಿ ಬಾಯಿ.

*****

ಸುಂದರಮ್ಮನ ವಯಸ್ಸು ಎಪ್ಪತ್ತೈದು. ದಡ್ಡೂತಿ ಹೆಂಗಸು. ಉಬ್ಬು ಹಲ್ಲು. ದೊಡ್ಡ ಗಂಟಲು, ತಲೆ ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿದ ಕೂದಲಿಗೆ ಬಿಳಿ ಕೂದಲಿನ ಪುಟ್ಟ ಗಂಟು. ಪ್ರತಿ ಮಾತಿನಲ್ಲೂ ದರ್ಪ ತೋರಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಂದರಮ್ಮನ ಬಾಯಿಗೆ ಬೀಳಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಭಯವೇ. 'ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ, ತಮ್ಮ ಒಬ್ಬನೇ ಮಗನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ, ಅವನು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಮೇಲೆ ಅಮೆರಿಕಾದವರು ಕರೆಸಿಕೊಂಡ ರೀತಿ, ಈಗ ಅಲ್ಲೇ ಚೆಲುವೆ ಬಿಳಿ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಸೆಟೆಲ್ ಆಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರ ಎದುರು ಜಂಭ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಯಜಮಾನರು ತೀರಿ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಕರೆದ, ಇಲ್ಲೇ ಬಂದು ಮಹಾರಾಣಿ ಧರಾ ಇದ್ದುಬಿಡು, ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳೇ ಯಾಕೆ ಒದ್ದಾಡ್ತೀಯಾ ಅಂತ. ಇಲ್ಲಾ ಅಂದುಬಿಟ್ಟೆ. ನಮ್ಮ ನೆಲ, ಜಲ, ಭಾಷೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗೋದೊಂದ್ರೆ ನಂಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುಂದರಮ್ಮ ಎಂದೂ ವ್ರತ, ನಿಯಮ, ಯಾತ್ರ ಅಂತ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡವರಲ್ಲ, ಬೆಳಗಾಗಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿದ್ದ ನರಸಿಂಹ ದೇವರಿಗೆ ಕೈ ಮುಗಿದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಆಯ್ಕೆ, ಭಯ ಇದ್ದೋರಿಗೆ ದೇವರ ಹುಚ್ಚು, ನಂಗೆನು ಭಯ, ಬದುಕಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ತಪ್ಪೇನು ಮಾಡಿದ್ದೀನೀಂತ ಭಯ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕರ್ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರತಿ ಶುಕ್ರವಾರ ಬರೀ ಬೆಲ್ಲ ತಿಂದುಕೊಂಡು ಸಂತೋಷಿಮಾ ವ್ರತ ಮಾಡುವವರಲ್ಲಿ ಕೀಳರಿಮೆ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸುಂದರಮ್ಮನ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರು ಸರಸಿ. ಸರಸಿ ಹೆಸರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಒಳ್ಳೇ ಸರಸಿಯೇ. ತೆಳ್ಳಗೆ, ಬೆಳ್ಳಗೆ ಎತ್ತರವಾಗಿದ್ದ ಅವರ ಕಪ್ಪು ಕೂದಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಗೇಲಿ ಮಾಡಿದರೆ, "ಅದು ಬಿಡಿ, ಅದೆಲ್ಲಾ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಬಂದ ಉಡುಗೊರೆ. ಆಂ ವರ್ಷ ಆದರೂ ಕರೀ ಕೂದಲು, ಆನೆ ಕಿವಿ" ಎಂದು ನಕ್ಕು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಂಭತ್ತೈದರ ಬೊಚ್ಚು ಬಾಯಿಯ ವೃದ್ಧೆಯಾಗಿದ್ದೂ ಸದಾ ನಗು, ಗೇಲಿ, ತಮಾಷೆ. ಯಾರಾದರೂ "ನೋಡಿ, ಪಕ್ಕದ ಕುಟೀರದ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿರಂತೆ" ಅನ್ನೋ ಸುದ್ದಿ ತಂದರೆ, "ಅಯ್ಯೋ, ಆಗಿತ್ತಲ್ಲಾ ವಯಸ್ಸು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನು? ನಾವೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರೋದೇ ಹೋಗೋಕೆ!!!" ಎಂದು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ನಕ್ಕುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾತು ಇಷ್ಟವಾಗದಿದ್ದರೂ, "ಆದು ಸರಿ ಅನ್ನಿ" ಎಂದು ಹಲ್ಲು ಗಿಂಜುತ್ತಾ ಜಾಗ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುಂದರಮ್ಮನಂತೂ ರೇಗಿ, "ಏನಿ, ಮಾತು ಮಾತಿಗೂ ಸಾವು, ಸೂತಕಾನೇ ನಿಮ್ಮ ಬಾಯಲ್ಲಿ. ಸಾವೇನು ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಾ ಅಥವಾ ವಯಸ್ಸಾದವರಿಗೇ ಬರುತ್ತಾ," ಎಂದು ದಬಾಯಿಸಿದರೆ "ವಯಸ್ಸಾದವರಿಗಂತೂ ಬೇಗ ಬರುತ್ತೆ!" ಎಂದು ಮತ್ತಷ್ಟು ನಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಸರಸಿ ಗಂಡನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ. ಹದಿಮೂರೋ, ಹದಿನಾಲ್ಕೋ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ತಹಸೀಲ್ದಾರರಾಗಿದ್ದ ಅವರ ತಂದೆ ವಿವೇಕದಿಂದ ಈ ಬಾಲ ವಿಧವೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಮನೆ, ಹೊಲ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಎಪ್ಪತ್ತೈದರವರೆಗೂ ಸ್ವಂತ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೇ ಇದ್ದ ಸರಸಿ, ನಂತರ ಕೈಲಾಗದೆಂದು ಮನೆ ಮಾರಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಆರಾಮವಾಗಿ ಕ್ಯಾಂಟೀನ್‌ನಿಂದ ಊಟ, ತಿಂಡಿ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರ ಅಸೂಯೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದರು. ಯಾವಾಗಲೂ ಏನಾದರೂ ಓದೋದು, ಹಳೆ ಸ್ವೆಟರನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೊಸ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಣೆಯುವುದು, ಮನೆ ಮುಂದಿದ್ದ ನಾಲ್ಕಾರು ಗಿಡಗಳನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೀಗೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ತನ್ನ ತರುವಾಯ ತಮ್ಮೆಲ್ಲಾ ಹಣವನ್ನೂ ಆನಂದಾಲಯ ಟ್ರಸ್ಟಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದ ಸರಸಿಗೆ ಎಂದೂ ಬದುಕು ಹೊರೆ ಎನ್ನಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

*****

ಝಾನಿಬಾಯಿ ಢಡಿಕ್ಕೇರಿಯಿಂದ ಬಂದವಳು. ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಂತೂ ತುಂಬಾ ಚೆಲುವೆಯಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಂತ್ತರದ ಆಳು. ಀಗಲೂ ಒಳ್ಳೆ ಮೈಕಟ್ಟು, ಕಾಂತಿಯುಕ್ತ ಯೋಗ್ಯ ಸೂಸುವ ಮುಖ. ಅವಳು ಬರುವ ಮೊದಲೇ ಅವಳು ಮಂಡಿ ನೋವಿಗಾಗಿ ತಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದ ತೈಲದ ವಾಸನೆ ಗಪ್ಪೆಂದು ಎಲ್ಲರ ಮೂಗಿಗೆ ಬಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಸುಂದರಮ್ಮ ಮುಖ ಸಿಂಡರಿಸಿ, ಸರಿ ಝಾನಿ ಬರುತ್ತಿರಬೇಕು ಂನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾಕಷ್ಟು ಬಂಗಾರ, ಕೊಡಗಿನ ಶೈಲಿ ಸೀರೆ. ತಾನೇ ಬೇರೆ ತರಹ ಂಬ ಅಹಂಕಾರ. ಹಾಳಾದ್ದು ಜೀವಮಾನವೆಲ್ಲಾ ಎಸ್ಪೆಟ್ ಮನೆ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿ ಹೋಗಿ, ಀ ಸಣ್ಣ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಸಿರು ಕಟ್ಟುತ್ತಪ್ಪಾ, ದಿನಾ ನಾನ್ ವೆಜ್ ಆಗಬೇಕು ನಂಗೆ, ಀ ಗಡ್ಡೆ- ಗೆಣಸು ತಿಂದು ಬಾಯೆಲ್ಲಾ ಕಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆಪ್ಪ. ಇವತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಗೆ ಹಾಕಿದೀನಿ, ನೀವು ಮೂರೂ ಜನಾನೂ ಬಂದುಬಿಡೀಪ್ಪ. ಪಾಪ, ನಿಮಗೆ ತಾನೆ ಮಾಡಿ ಹಾಕೋರು ಯಾರು. ಬೆಂಗಳೂರು ಜನ ತುಂಬಾ ನಾಜೂಕು, ಫರ್ಲಾಂಗು ದೂರಕ್ಕೂ ಆಟೋ ಹಿಡೀತಾರಪ್ಪ, ನಮ್ಮ ಕಡೆಯವರ ಹಾಗೆ ಗಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲಪ್ಪಾ. ಏನಾದರೂ ಒಂದು ವ್ಯಂಗ್ಯ. ಒಂದು ದಿನ ಸುಂದರಮ್ಮ ಇದೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಸಾಕಾಗಿ "ಅಲ್ಲಾ ಝಾನಿ, ನೀವು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹೇಳೋರು, ಅಲ್ಲೇ ಇರೋದಲ್ಲಾ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಯಾಕೆ ಬಂದ್ರೀ..." ಅಂದದ್ದಕ್ಕೆ, "ಅಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ರಸ್ತೆಗೊಂದು ವ್ಯದಾಶ್ರಮ ಇಲ್ಲಪ್ಪಾ, ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ ನನ್ನ ಕರ್ಮ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಯ್ತಪ್ಪಾ" ಂದು ಎಲ್ಲರ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸಿದ್ದಳು. ಅಚ್ಚರಿಯೆಂದರೆ, ಅವಳು ಇಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆಂತ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಆ ವಿಷಯ ಂತ್ತಿದರೆ, ಇರಲಿ ಬಿಡಿ, ಅದೆಲ್ಲಾ ಀಗ ಯಾಕೆ ಂದು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಎಲ್ಲರೂ ಪಾಪ, ಅವಳ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೇಳಲಾಗದ ದುರಂತ ಏನೋ ಇದೆ ಂದುಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

****

ಇನ್ನು ಸುನೀತಾ, ವಯಸ್ಸು ೬೦ ಮೀರಿದ್ದರೂ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದುದು ಳಳ ರಂತೆ. ಮೊಳಕಾಲವರೆಗೆ ಬರುವ ಜಡೆ. ದೊಡ್ಡ ಕಣ್ಣುಗಳು. ಯಾವಾಗಲೂ ಉಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸ್ವಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಬಂಗಾಲೀ ಕಾಟನ್ ಸೀರೆಗಳು. ಸುಂದರಮ್ಮನ ಪ್ರಕಾರ "ನಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಮದುವೆ ಇಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ, ವಯಸ್ಸು ಹೇಗೆ ಕಾಣುತ್ತೆ ಹೇಳಿ?" ಸುನೀತಾ ಕಟ್ಟಾ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ. ರಾಮಾಯಣದ ಕತೆಯಿಂದ ಇಂದಿನ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಯವರೆಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಹೆಂಗಸರ ಶೋಷಣೆ ಕಾಣುವ ಹೆಂಗಸು.

ಅದಕ್ಕೇ ಒಂಟಿಯಾಗಿರೋದೇ ವಾಸಿ, ಗುಲಾಮಗಿರಿ ಬೇಡಾಂತ ಮದುವೆ ಆಗದೇನೇ ಇದ್ದುಬಿಟ್ಟೆ ಅಂತ ಸಾರಿ ಹೇಳಿ ಬೇರೆಯವರಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಮುಜುಗರ ಹುಟ್ಟಿಸುವಾಕೆ.

ಸುಂದರಮ್ಮನ ಪ್ರಕಾರ ಅವಳೂ ಅವರ ಊರಿನವಳೇ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯವರ ನೆನಪಿದೆ ನಂಗೆ ಂದರೆ, ನನಗಂತೂ ನೆನಪಿಲ್ಲ ಂದು ನಿಷ್ಕರುಣೆಯಿಂದ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವಾಕೆ ದಿನಾ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಓಡಾಟ. ನೀಟಾಗಿ ಸ್ವಾರ್ಜ್ ಹಾಕಿದ ಕಾಟನ್ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟು ಂಕ್ಕಿಬಿಶನ್, ಸೇಲ್, ಪುಸ್ತಕದಂಗಡಿ, ಭಾಷಣಗಳು ಅಂತ ತಿರುಗಾಟ. ಅವಳನ್ನು ನೋಡಲು ಂದೂ ಯಾರೂ ಬಂದವರಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವಳಿಗೆ ಕೊರಗಿಲ್ಲ. ಅವಳ ರೂಮಿನ ದೀಪ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ಆರುವುದೇ ಇಲ್ಲ ಂನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರೂ ಕಂಡಿರುವ ವಿಚಿತ್ರ. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅವಳೆಂದೂ ಉತ್ತರಿಸಿಲ್ಲ.

ಅದೇಕೋ ಸುಂದರಮ್ಮನಿಗೆ ಸುನೀತಾ ಕಂಡರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಂಛಲ್ಯ. ಅವಳ ಕಂಡರೆ ಯಾವ ವಿಷಯವಾದರೂ ಅವರ ನಿಲುವು ಮೃದು. ಎಲ್ಲರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಏನಾದರೊಂದು ಕಟಕಿಯಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸುಂದರಮ್ಮನಂಥಾ ಸುಂದರಮ್ಮನೂ ಅವಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಂಕು ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡವರಿಲ್ಲ. ಸುನೀತಾ ಮೇಲೇನೂ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ ಅವರನ್ನು ಅಮ್ಮ ಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದುದು ನಿಜ. ಸುನೀತಾಗೆ ಜ್ವರ ಬಂದರೆ ಗಂಜಿ ಮಾಡಿ ತಂದುಕೊಡುವುದು, ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ತೊಕ್ಕು ಮಾಡಿದಾಗ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಅವಳಿಗೆ ಕೊಂಚ ಕೊಡುವುದು. ಅವಳು ಫ್ಲೂಟ್ ಪಾತ್ ಜಾರಿ ಕಾಲು ಮುರಿದುಕೊಂಡಾಗಂತೂ ತಾಯಿಗಿಂತಾ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಏನಾದರೂ, ಸುನೀತಾಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೈಶಲ್ ಂದು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರು ತಮಾಷೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಪಾಪ, ಅದು ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಲ್ಲೇ ಏನೇನು ಕಂಡಿದೇಂತ ನನಗೊತ್ತು, ಅವಳ ವಿಷಯ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ ಂನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ಏನೇನು ಮಾತ್ರ ಂದೂ ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಸುನೀತ ಸುಂದರಮ್ಮನನ್ನು ಅವರಿಗಿಷ್ಟವಾದ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ್ ಸಿನೆಮಾಗಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಖುಷಿ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಸಿ, ಝಾನಿ ಂದೂ ಅಸೂಯೆ ಪಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಸಂಬಂಧ ಬೇರೇನೇ ಬಿಡಿ ಂನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಀ ನಾಲ್ಕು ಜನರಿದ್ದ ೩ನೇ ನಂಬರ್ ಕುಟೀರ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದದ್ದು ಸೌಹಾರ್ದಕ್ಕೆ. ಬೇರೆ ಕುಟೀರಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಜಗಳ, ಮನಸ್ತಾಪ. ಇವರು ಂಸೆದ ಕಸ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಒಳಗೆ ಹಾರಿ ಬಂತು, ಆಕೆ ತಲೆ ಬಾಚಿ ಕೂದಲು ಅಲ್ಲೇ ಹಾಕ್ತಾರೆ. ಯಾರೋ ನಿನ್ನೆ ಕದ್ದು ಮುಚ್ಚಿ ಮೀನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಮನೆ ನಲ್ಲಿ ಲೀಕ್ ಆಗ್ತಿರೋದ್ರಿಂದ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಿಲ್ ಬರುತ್ತೆ, ಅವರು ಟೀವಿ ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆವರೆಗೂ ಜೋರಾಗಿ ಹಾಕ್ತಾರೆ-ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ದೂರುಗಳು. ಕೊನೆಗೂ ಮ್ಯಾನೇಜರವರೆಗೂ ಕಂಪ್ಲೆಂಟು. ಹಾಗೆ ದೂರುಗಳಿಲ್ಲದ್ದು ೩ನೇ ನಂಬರ್ ಕುಟೀರದಿಂದ ಮಾತ್ರ. ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಅಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನೂ ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಸರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಗುನಗುತ್ತಾ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು ಅಲ್ಲಿನವರು. (ಮುಂದುವರೆಯುವುದು....)

ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ನಾವು ಮಾತನಾಡುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ?

ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್. ಮಂಜುನಾಥ್

ನಾಯಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಳುಗಳು ಇಬ್ಬರೂ ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಒಡನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ತೋಟ ಮನೆ ಕಾಯಲು ನಾಯಿ ಬೇಕು. ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ನಾಯಿ ಬೇಕು. ಎಷ್ಟೋ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ನಾಯಿಗಳ ಜೊತೆ ಸದಾ ಒಡನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ನಾಯಿ ನಮ್ಮ ಮುಖವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ನಾವು 'ಕೂರು'ಎಂದರೆ ಕೂರುತ್ತದೆ. 'ಓಡು' ಎಂದರೆ ಓಡುತ್ತದೆ. ಯಾರಿಗಾದರೂ 'ಭೂ' ಬಿಡಬೇಕೆಂದರೆ ನಾಯಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ನಾಯಿಗಳಿಗೆ 'ವಾಸನೆ'ಯ ಶಕ್ತಿ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ, ದಿನಗಳ

ನಂತರ ಅವು ವಾಸನೆಯ ಜಾಡನ್ನು ಹಿಡಿದು ಓಡುತ್ತವೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ನಾವು ಮಾತನಾಡುವ ನುಡಿ, ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬೇರೆ 'ನುಡಿ'ಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅದು ತುಸು ತಬ್ಬಿಬಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದೂ ತಿಳಿದಿದೆ.

ನಾಯಿಗಳ ಮೆದುಳುಗಳು ಅವು ಕೇಳಿದ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಹೊರತಾದದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಪ್ರೊ. ಲಾರಾ ಕ್ವಾಯಾ ಅವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮೆಕ್ಸಿಕೋ ಇಂದ ಹಂಗೇರಿಯ ಬುಡಾಪೆಸ್ಟ್ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಪ್ರೊ. ಲಾರಾ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಸ್ಪ್ಯಾನಿಷ್. ಅದು ಅವರ

ನಾಯಿಗೆ ಪರಿಚಿತವಾದ ಭಾಷೆ.

ಬುಡಾಪೆಸ್ಟ್ ನಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ಮಾತನಾಡುವುದು ಹಂಗೇರಿಯನ್. ಪ್ರೊ. ಲಾರಾ ತಮ್ಮ ನಾಯಿಗಳು ಹಂಗೇರಿಯನ್ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರನ್ನು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಎಡಬಿಡದೆ ಆಲಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರು.

ತಮ್ಮ ನಾಯಿಗಳನ್ನು MRI Scanning ಮಾಡುವಾಗ ಎಷ್ಟು ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿ ಮಲಗಬೇಕು ಎಂದು ತಯಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದರು.

ಏಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳ ಮೆದುಳುಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ.

ನಾಯಿಗಳು ತಮಗೆ ಅಭ್ಯಾಸವಾದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯುವಾಗ ತಮ್ಮ ಮೆದುಳಿನ ಒಂದು ಭಾಗ ಬಳಸಿದರೆ, ಹೊಸತಾಗಿ ಕೇಳಿದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಬೇರೊಂದು ಮೆದುಳು ಭಾಗವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ನಾಯಿಗಳ ಕೇವಲ ಭಾಷೆಯನ್ನಷ್ಟೇ ಅನುಸರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಆಡುತ್ತಿರುವ ಮಡಿಯ ಕೊರಳ ಸದ್ದು, ಅವರ ಮೈಯ ತೂಗಾಟ ಎಲ್ಲದನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಅವರು ಆಡುತ್ತಿರುವ ಮಾತನ್ನು ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನೇ ಹೇಳಿ ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಬಗೆಯನ್ನೂ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲಾಯಿತು. 'ಕೂತ್ಕೋ', 'ನಿಲ್ಲ' ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದಾಗ ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ಅದರ ತಿಳಿವು ಸರಾಗವಾಗಿತ್ತದೆ.

ಅಂತೆಯೇ ನಮ್ಮ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾಗ ಹಾಗೂ ತಾಳವೂ ಇದ್ದರೆ ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು ಸಲೀಸಾಗುತ್ತದೆ.

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿಯರು ಜಗಳವಾಡುವಾಗ, ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ಗೊಂದಲವಾಗಿ ಯಾರ ಮೇಲಾದರೂ ಎರಗಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಅವಕ್ಕೆ ಯಾರೋ ಯಾರ ಮೇಲೋ ಕೈ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕಾಯಬೇಕು, ಅನ್ನುವುದೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅಂತೆಯೇ ಅವುಗಳು ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದಾಗ ಅವುಗಳ ಬೆನ್ನನ್ನು ತಟ್ಟುವುದೋ ಇಲ್ಲವೇ ಅವಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಾದ ತಿನಿಸನ್ನೋ ಇತ್ತರೆ ಅದಕ್ಕೆ "ತಾನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ" ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ ಏಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವರ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಲು ಅನುವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಯಿ ನಮ್ಮ ಸಂಗಡಿಗ. ಅಂತಹ ಜೀವಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಾಗ ಆಗುವ ದುಃಖವನ್ನು ಕೇವಲ ಮಾಲೀಕರು ಬಲ್ಲರು.

ಸಂದರ್ಶನ - ಶ್ರೀಮತಿ ಶ್ಯಾಮಲಾ ಮಾಧವ

ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿದ ಭಾಗ....

11. ಆಂಗ್ಲ ಮೂಲದ 'ಜೇನ್ ಏರ್' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದ ಆಳವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತುಡಿತ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು?

ಶಾಲೆಟ್ ಬ್ರಾಂಟೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದ 'ಜೇನ್ ಏರ್' ಒಂದು ಅಸಾಮಾನ್ಯ, ಅನನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರ. ಗಾನ್ ವಿತ್ ದ ವಿಂಡ್ ನ ನನ್ನ ಸ್ಕಾರ್ಲೆಟ್ ಳಂತೆ ಬಯಸಿದ್ದನ್ನು ಪಡೆದೇ ತೀರುವ ಛಲದವಳಲ್ಲ. ಸ್ಕಾರ್ಲೆಟ್ ಳಂತೆ ಇಚ್ಛೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಒಂದೇ ಎಂದಂದುಕೊಂಡವಳಲ್ಲ. ತಾಯ್ತಂದೆಯರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಆಂಟ್ ರೀಡ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆನಾಥಿಯಾಗಿ ಉಳಿದವಳು. ನರಕದ ಶಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪಾದ್ರಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಾಯದಂತೆ ಆರೋಗ್ಯದಿಂದಿರಬೇಕೆಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ ಬಾಲೆ! ಗೇಟ್ ಶೆಡ್ ಹಾಲ್ ನ ಕ್ರೌಯ್, ನಿಷ್ಕರುಣೆ, ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುದುಡಿದ ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ಲೋವುಡ್ ಸ್ಕೂಲ್ ನಲ್ಲಿ ಹೆಲೆನ್ ಳ ಗೆಳತನದಿಂದ, ಮಿಸ್ ಟೆಂಪಲ್ ರ ಪ್ರೀತಿ, ಕರುಣೆ, ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ಅರಳಿದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ!

ಆದ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನೇ ನೆನಪಿಸುತ್ತಾ ದ್ವೇಷ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿರಲು ಈ ಜನ್ಮ ಎಲ್ಲಿಗೂ ಸಾಲದೆಂದು ಗೆಳತಿ ಹೆಲೆನ್ ಳಿಂದ ಹೇಳಿಸಿಕೊಂಡ ಜೇನ್! ಸರಳ ರೂಪಾಕಾರದ, ತೀವ್ರತಮ ಭಾವನೆಗಳ, ಬುದ್ಧಿ-ಭಾವಗಳ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯೇ ಮೇಲ್ಮೈ ಆಗುವ, ಅಪಾರ ಕಲ್ಪನಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ, ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಅಸೀಮ ಆತ್ಮಬಲದ ಜೇನ್ ಶಾಲೆಟ್ ಬ್ರಾಂಟೆಯ ನಿಜಜೀವನದ ಅನುಭವದಿಂದಲೇ ರೂಪುಗೊಂಡವಳು. ತಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಕೆಡುಕಿನ ಸಾಧನವಾಗುವ ಭಯದಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟವಳು. ನೈತಿಕತೆ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕತೆಗಳ ನಡುವಣ ತೀವ್ರ ತೊಳಲಾಟದ ಚಿತ್ರಣದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತುಡಿತ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿದೆ. ಜೇನ್ ಎಷ್ಟೊಂದು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತಳಾಗಿದ್ದರೆಂದರೆ ಅನುವಾದ ಮುಗಿದ ಮೇಲೂ ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಅವಳು ನನ್ನೊಡನೆ ಇದ್ದಳು! ಕಾಯಿಣಿ ಅವರು ಅಂದಂತೆ ಮೂಲಕೃತಿಯ ಮೇಲಿನ ತೀವ್ರ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಅದರೊಂದಿಗಿನ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ತಾದಾತ್ಮ್ಯವೇ ಇದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸಿದೆ.

12. ವಿಶ್ವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿರುವ ನೀವು Emily Bronte ಯವರ 'Wuthering Heights' ವಿವಾದಾತ್ಮಕ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬಹುದೇ?

ಎಮಿಲಿ ಬ್ರಾಂಟೆಯ "ವದರಿಂಗ್ ಹೈಟ್ಸ್" ಕೃತಿಯು ಅಪಾರ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮೌಲ್ಯವುಳ್ಳ ಕೃತಿಯೆಂದೂ, ಅದನ್ನೂ ನಾನು ಅನುವಾದ ಮಾಡುವಂತೆ ಆಗಲೆಂದೂ ಸೂಚಿಸಿದವರು ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿಯವರೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕೃತಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮೌಲ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಾಡಿದ ಮಾತು ಶಾಲಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಓದಿದ್ದ ಆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪುನಃ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿತು.

ನನ್ನ ಆಂಟ್ ಲೀನಾ ಅವರ ಸೋದರಿ ಆಂಟ್ ಫ್ಲೇವಿ, ನಾನು ವದರಿಂಗ್ ಹೈಟ್ಸ್ ಅನುವಾದಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವೆ ಎಂದಾಗ,

"But why? Didn't you find it gloomy? Why do you want to translate such a gloomy story? Why not take up some happy going book?" ಎಂದಿದ್ದರು.

ಕಥಾನಕದಲ್ಲಿನ ದೈಹಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಹಿಂಸೆಯ ಚಿತ್ರಣ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿಪಾಕ್ರಸಿ, ನೀತಿ, ನಡೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತಸ್ತು ಮತ್ತು ಲಿಂಗಭೇದ ಚಿತ್ರಣದಿಂದಾಗಿ "ವದರಿಂಗ್ ಹೈಟ್ಸ್" ಸಾಕಷ್ಟು ವಿವಾದಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ, ನಿಜ. ತನ್ನ ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಭಾವಪೂರ್ಣ ದನಿಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿ ಉಳಿದ ಈ ಕೃತಿ, ಲೇಖಕಿ ಎಮಿಲಿ ಬ್ರಾಂಟೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟವೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವೂ ಆದ ಕೃತಿಯಾಗಿ ಅದ್ವಿತೀಯವಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ.

13. "ಆಲಂಪನಾ" ಮೂಲತಃ ಉರ್ದು ಕೃತಿಯೇ?

ಹೌದು. ಉರ್ದು ಮೂಲದ ಆಲಂಪನಾ, ಉರ್ದು ಲೇಖಕಿ, ಶಿಲ್ಪಿ, ಕಲಾವಿದೆ ರಫಿಯಾ ಮಂಜೂರುಲ್ ಅಮೀನ್ ಅವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜನಪ್ರಿಯ ಕೃತಿ. ಆ ಕಥಾನಕವು ದೂರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಧಾರಾವಾಹಿಯಾಗಿ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವ ಹೊತ್ತಿಗಾಗಲೇ 'ಆಲಂಪನಾ' ಆರು ಮುದ್ರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡಿತ್ತು. ಏಮನ್, ಆಜರ್ ನವಾಬ್, ಮಹಾ ಸರ್ಕಾರ್, ಬಶಾರತ್ ನವಾಬ್, ವಿಕಾರ್ ಜಂಗ್ ಮುಂತಾದ ಪಾತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಇಷ್ಟವಾಗಿ, ರೋಚಕ ಸಂಭಾಷಣೆ, ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಸೆಳೆದಿದ್ದವು. ಧಾರಾವಾಹಿಯ ಕೊನೆಗೆ 'ಆಲಂಪನಾ' ಹಿಂದಿ ಉಪನ್ಯಾಸ ಆಧಾರಿತ ಎಂದು ನೋಡಿ ಕೂಡಲೇ ನಮ್ಮ ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಬುಕ್ ಸ್ಟೋರ್ ನಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನರಸಿ ಪಡೆದೆ.

ಓದಲಾರಂಭಿಸಿದೊಡನೆ ಆ ಕೃತಿಯ ಮೋಹಪಾಶದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದೆ. ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದಾಗ ಆ ಮಹೋನ್ನತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆ ಬಲವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡರೂ, ಅದನ್ನು

ಸಾಧಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲ ಭೇಟಿಯ ಬಳಿಕ ಎರಡನೇ ಬಾರಿಗೆ ಮುಂಬೈಗೆ ಬಂದ ಮಂಜೂರುಲ್ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಏರ್ ಪ್ರೋಟರ್ಸ್ ನಲ್ಲಿ ಭೇಟಿಯಾಗಲಿದ್ದರೂ, ಮುಂಬೈಯ ಭಯಂಕರ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಿಗಲಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಳೆಯೆಂದರೆ ನನಗೆಷ್ಟು ಇಷ್ಟವೆಂದು ಅರಿತಿದ್ದ ರಫಿಯಾ, ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಯ ಮಳೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಗಜಲ್ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಪ್ರೀತಿ ಸುರಿವ ಅವರ ಪತ್ರಗಳು ನನ್ನ ಅಮೂಲ್ಯ ಪತ್ರ ಭಂಡಾರ ಸೇರಿವೆ.

'ಆಲಂಪನಾ' 6 ಮುದ್ರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡಿತು.

14. ಅರುಂಧತಿ ರಾಯ್ ರವರ ಬುಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ ಕೃತಿ 'God of small things' ಕೃತಿಯ ಅನುವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬಹುದೇ?

'The God of Small Things' ಪ್ರಕಟವಾದೊಡನೆ Out Look ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ರಿವ್ಯೂ ಓದಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೊಂಡು ಓದಿದ್ದೆ. ತಕ್ಷಣ ಅನುವಾದಿಸಬೇಕೆಂದೆನಿಸಿ ಆರಂಭಿಸಿದೊಡನೆ ಲೇಖಕಿ ಅರುಂಧತಿ ರಾಯ್ ಅವರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದೆ. ತಕ್ಷಣ ಉತ್ತರ ಬಂತು. ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಕೇರಳ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನಲ್ಲಿ ಕೇಸ್ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ, ಪ್ರಕರಣ ಪರಿಹಾರವಾಗುವವರೆಗೆ ಅನುಮತಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಬರೆದು, "Wish you good luck", ಎಂದು ಶುಭ ಹಾರೈಸಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಅನುವಾದ ಮುಂದುವರಿಸಿ, ಮುಗಿಸಿ ಕೇಸ್ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದನ್ನೇ ಕಾದೆ.

ಮುಂಬೈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಯ ಒಂದನ್ನು ಭಾಗಶಃ ಓದಿದಾಗ ಮೆಚ್ಚಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಕಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಬಳಿಕ ಕೇಸ್ ಪರಿಹಾರವಾಗಿತ್ತು. ಈ ವೇಳೆಗೆ ಆರುಂಧತಿಗೆ ಏಜೆಂಟ್ ಒಬ್ಬರು ನಿಯುಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಅವರು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅನುಮತಿಸುವುದಾಗಿ ಅರುಂಧತಿಯವರ ಪತಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಆಗಲೆಂದೆ ನಲ್ಲಿದ್ದರು. ನನಗಿನ್ನೂ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯನ್ನು ಲಂಡನ್ ಗೆ ಕಳಿಸುವುದು ಎಂತೆಂದೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅರುಂಧತಿಗೇ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು, ನನ್ನ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯು ಅವರಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಿರುವುದೆಂದು ನಂಬಿರುವೆ, ಎಂದೂ ಬರೆದೆ.

ಒಂದು ಶುಭದಿನ, ಅನುಮತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದೂ, ವಾರದೊಳಗೆ ಅನುಮತಿ ಪತ್ರ ನನ್ನ ಕೈ ಸೇರುವುದು ಎಂದೂ ತಿಳಿಸಿ ಏಜೆಂಟ್ ಬಿಂದೂ ಬತ್ರಾ ರಿಂದ ಈಮೈಲ್ ಬಂತು. ತಕ್ಷಣ ಕಾದಿದ್ದ ಅಭಿನವ ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯ Xerox ಪ್ರತಿ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟೆ. ಆದರೆ ತಿಂಗಳಾದರೂ ಅನುಮತಿ ಪತ್ರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಬಿಂದೂ ಬಾತ್ರಾ ಅನುಮತಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರು. ನೀವೇ ವಾರದೊಳಗೆ ಅನುಮತಿ ಕೈ ಸೇರುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಲ್ಲವೆಂದಾಗ, ಇಲ್ಲ, ಈಗ ಅನುಮತಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಎಂದರು. ನನಗೆ ಆಘಾತವೇ ಆಯಿತು. ಕಾರಣ ಕೇಳಿದರೆ, ಏನೂ ಕಾರಣ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿ, ಎಂದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಹಿಂದೆ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನೀವು ಸೂಚಿಸಬೇಕಿತ್ತು, ಎಂದರು. ಪ್ರತೀ ಪತ್ರದಲ್ಲೂ ನನ್ನ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಿರುವುದು ಎಂದು ನಂಬಿರುವೆ, ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದೆನಲ್ಲ, ಏನದರರ್ಥ? ಎಂದೆ.

ನನಗಾದ ಮಾನಸಿಕ ಆಘಾತ ನರಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ದೇಹ ಜಡವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ನನ್ನ ನ್ಯೂರಾಲಜಿಸ್ಟ್ ಅವರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯಬೇಕಾಯಿತು. ಅರುಂಧತಿ ಯವರನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಡಿ, ಮುಂದಿನ ಕೃತಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ, ಹಿತ್ತೈಷಿ. ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು. ಆದರೂ ಮರೆಯುವುದು ಇಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಆರು ತಿಂಗಳ ಬಳಿಕ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಬಳಿಕ, ಬಿಂದೂ ಬಾತ್ರಾರಿಂದ ಮೈಲ್ ಬಂತು. "I'm no more Arundhati's Agent. You write to her directly, ಎಂಬ ಒಕ್ಕಣೆ.

ಅದೇ ಹಳೆಯ ಈಮೈಲ್ ಐಡಿ ಗೆ ಬರೆದರೂ ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ.

15. 'ಸೃಜನಾ' ಬಳಗದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬಹುದೇ?

ಸೃಜನಾ ಬಳಗವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವರು, ಮುಂಬೈ ಕನ್ನಡಿಗರ ಹಿರಿಯಕ್ಕ ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ ಅವರು. ಮುಂಬೈ ಕನ್ನಡ ಲೇಖಕಿಯರಿಗೆ ಒಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವ, ವೇದಿಕೆ ಬೇಕು, ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವರು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಡಗೊಂಡು ಸೃಜನಾ ಬಳಗವನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದರು. 2003ರಲ್ಲಿ ಮುಂಬೈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಡಾ. ವಸಂತ್ ಕುಮಾರ್ ತಾಳ್ವಜಿ ಅವರ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕ್ಯಾಂಪಸ್ ಆವರಣದ ನಿವಾಸದಲ್ಲಿ ಸೃಜನಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. ತಾಳ್ವಜಿ ಅವರ ಶ್ರೀಮತಿ ಮಣಿಮಾಲಿನಿ, ಮಿತ್ರಾ ವೆಂಕಟ್ರಾಜ್, ತುಳಸಿ ವೇಣುಗೋಪಾಲ್, ಗಿರಿಜಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಮಮತಾ ರಾವ್, ಸುನೀತಾ ಉದ್ಯಾವರ, ಅಲಮೇಲು ಅಯ್ಯರ್, ಗಾಯತ್ರಿ ರಾಮು, ಪದ್ಮಜಾ ಮಣ್ಣೂರು, ಜಿ.ಪಿ. ಕುಸುಮ, ಅಹಲ್ಯಾ ಬಲ್ಲಾಳ್, ರೇಖಾ ರಾವ್, ಸುಮಾ ದ್ವಾರಕಾನಾಥ್, ಪಾರ್ವತಿ ಪರ್ವತೀಕರ್, ಶ್ಯಾಮಲಾ ಮಾಧವ್ ಹೀಗೆ ಹದಿನೇಳು ಸದಸ್ಯೆಯರಿದ್ದರು.

ಕಥಾ ಕಮ್ಮಟ, ಕಾವ್ಯ ಕಮ್ಮಟ, ಅನುವಾದ ಕಮ್ಮಟಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು, ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಸದಸ್ಯೆಯರಿಂದ ಬರೆಯಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಸೃಜನಾ ಬಳಗ ಸದಸ್ಯೆಯರ ಪುಸ್ತಕ ಬಿಡುಗಡೆಗಳನ್ನೂ, ಇತರ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಜೊತೆಯಾಗಿ ನಾವು ಕೈಕೊಂಡ ಕುಪ್ಪಳಿ ಪುವಾಸ ಮರೆಯಲಾಗದ ಅನುಭವ! ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಅವರ ಉತ್ಸಾಹ, ದಣಿವರಿಯದ ಪರಿಶ್ರಮ, ಮಹಿಳಾ ಶಕ್ತಿಯ ಮೇಲಣ ಅಭಿಮಾನದಿಂದಾಗಿ ಇಂದು ನಮ್ಮ ಬಳಗದ ಸಂಖ್ಯೆ ಅವತ್ತೆರಡಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ, ಮೈಸೂರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್ ಸದಾ ನಮಗೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತಾ ಆಸರೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ.

16. ಅನುವಾದಿಸಿದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಆತ್ಮ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಕೃತಿ ಯಾವುದು?

ನಾನು ಅನುವಾದಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಕೃತಿಗಳೂ ನನಗೆ ಆತ್ಮತೃಪ್ತಿ ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ನಾನಾಗಿಯೇ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಅನುವಾದಗಳಾದ ಗಾನ್ ವಿತ್ ದ ವಿಂಡ್, ಫ್ರಾಂಕಿನ್ ಸ್ಟ್ರೈನ್, ಜೀನ್ ಏರ್, ವದರಿಂಗ್ ಹೈಟ್ಸ್ ಗಳು ತಂದಿತ್ತ ಆತ್ಮತೃಪ್ತಿಯಂತೂ ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ್ದು. ಹಾಗೆಯೇ ಇತರರ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ಮಾಡಿದ ಅನುವಾದಗಳೂ ಸಾಕಷ್ಟು ತೃಪ್ತಿ ತಂದಿತ್ತಿವೆ.

17. ಅನುವಾದಿಸಿರುವ ಒಟ್ಟು ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬಹುದೇ?

ಆಲಂಪನಾ, ಗಾನ್ ವಿತ್ ದ ವಿಂಡ್, ಫ್ರಾಂಕಿನ್ ಸ್ಟ್ರೈನ್, ಜೀನ್ ಏರ್, ವದರಿಂಗ್ ಹೈಟ್ಸ್- ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು. My Days In Police' by, Retd.DYSP Ramayya Rai. -- ಪೊಲೀಸ್ ಡೈರಿ- ಸುಧಾದಲ್ಲಿ ಧಾರಾವಾಹಿಯಾಗಿ, 2005 M.R. Pai -An Uncommon Common Man -- M V Raju. - ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯ,

ಎಂ. ಆರ್.ಪೈ.2012, Childhood Daze - By Savitri Babulkar --

ಬಾಲ್ಯಕಾಲ ಮಾಯಾಜಾಲ--2022, 'ಯಾತ್ರಿ' - ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮಿಹರಿಹರೇಶ್ವರ. - Translated into English -- Yathri - 2022,

The Story of Civilization - By, Wil Durant - Part of the Volume -- Yahoodi Civilization,

Ambedkar Writings and Speeches - Part of the Volume Translated from Marathi into Kannada,

ಸತ್ಸಂಚಯ -- ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ಪರಂಪರೆಯ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಯ. - 2003,

ಬದುಕು ಚಿತ್ರ ಚಿತ್ತಾರ -- ಲೇಖನ ಸಂಕಲನ .2012,

ವಾಸ್ತವವಾದದ ಸಾಹಿತಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ಉಚ್ಚಲ - ನಾಡಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಲಿಕೆ - 2014,

'ನಾಳೆ ಇನ್ನೂ ಕಾದಿದೆ' -- ಆತ್ಮಕಥನ - 2022,

ತುಷಾರ ಹಾರ -. ನೋವಿನ ಕಥನ - ಬಹುರೂಪಿ. ---2023.

18. ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ ಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ, ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೇ?

ನಿಜ; ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಇರಬಾರದು. ಮೂಲ ಲೇಖಕರ ಬರಹಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಠವಾಗಿರುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಬರಹಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷಣಗಳು ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಬಗೆಗಿನ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮಾತು ನನಗೆ ಬಲು ಅಪ್ರಿಯವೆನಿಸಿ ಅದನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಲು ಮನಸ್ಸು ಹಿಂಜರಿಯಿತು. ಆದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಇದ್ದುದನ್ನು ಇದ್ದಂತೆ ಅನುವಾದಿಸದೆ ಬೇರೆ ದಾರಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು.

19. ಅನುವಾದಿತ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಸಮರ್ಪಿಸಿರುವ ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಿಜವೇ?

ನನ್ನ ಮೊದಲ ಅನುವಾದ ಆಲಂಪನಾ ಕೃತಿಯನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ತಾಯ್ನಂದೆಯರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿರುವೆ. ಪ್ರಕಾಶಕ ರಾಜಾ ಚೆಂಡೂರರಿಂದ ಯಾವ ವಿರೋಧವೂ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಗಾನ್ ವಿತ್ ದ ವಿಂಡ್ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅದು ಬೆಳಕು ಕಾಣಲು ಕಾರಣರಾದ ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಸಮರ್ಪಿಸ ಬಯಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಕಾಶಕ ಅಂಕಿತ ಪ್ರಕಾಶ್ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುವೀಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆದು ನಿಮ್ಮ ಕೃತಿಯಲ್ಲ, ಮಾರ್ಗರೆಟ್ ಮಿಶೆಲ್ ಅವರ ಮೂಲ ಕೃತಿ. ಅದನ್ನು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಅರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ನಿಮಗಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಅವರು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ನೋವಿತ್ತಿತ್ತು.

ಅನುವಾದಕರು ಅನುವಾದಿಸದಿದ್ದರೆ ಆ ಮೂಲಕೃತಿಯು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬರುವುದೆಂತು? ಕನ್ನಡ ಓದುಗರಿಗೆ ಇಂಥಾ ಕೃತಿಗಳು ಓದಲು ಸಿಗುವುದೆಂತು? ಅವುಗಳ ಸಾರಸರ್ವಸ್ವದ ಅರಿವು ಆಗುವುದೆಂತು? ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿರಿ ವೃದ್ಧಿಸುವುದು ಎಂತು? ಅನುವಾದಕರು ಕೃತಜ್ಞತಾ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಅನುವಾದವನ್ನು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಸಮರ್ಪಿಸಬಯಸಿದರೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ದೋಷವೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

ಮುಂದುವರಿಯುವುದು...

ಒಂದು ಮುರುಕಲು ಬಕೆಟ್ ನಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದು ಅಷ್ಟೇನೂ ಸ್ವಚ್ಛವಲ್ಲದ ನೀರು. ಅದರ ಮೇಲೆ ತೇಲಾಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಒಂದು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಲೋಟವನ್ನು ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ತೊಳೆಯ ಹತ್ತಿದ ಆತ. ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ದಾಟಿದ ವಯಸ್ಸು. ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ, ಬಿಳಿ ಗಡ್ಡ. ತೀರಾ ಸಣ್ಣ ದೇಹ ಉಟ್ಟು ಯಾವ ಕಾಲವೂ ಆದಂತಿದ್ದ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹರಿದ ಪ್ಯಾಂಟು ಅಂಗಿ ಅವನ ಮೈಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ್ದವು. ನೀರು ಸುರುವಿಕೊಂಡು ಕೈಗಳನ್ನು ಉಜ್ಜಿ ಉಜ್ಜಿ ತೊಳೆಯತೊಡಗಿದ. ಬದುಕಿನ ಕೊಳೆಯನ್ನು ತೊಳೆಯುವವನಂತೆ ಕಂಡ. ಒದ್ದೆ ಕೈಯಿಂದ ಹಾಗೆ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿಕೊಂಡ. ಟಬ್ಬು, ಬಣ್ಣದ ವಾಸನೆಯ ಸೋಪು, ಕ್ರೀಮ್ ಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಜೀವಿಯ ಬೆಳಗು ಇಷ್ಟೇ ವಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತಿರಬೇಕು ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು ನೋಡುವವರಿಗೆ. ಹೆಗಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಒಂದು ಹಳೆಯ ಬ್ಯಾಗಿನಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ತೂತುಗಳು. ತನ್ನ ಬದುಕನ್ನು ಆ ರಂಧ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿ ಹೋಗಲು ತಾನೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೊ ಅಥವಾ ಬದುಕು ಅವನನ್ನು ಈ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ತೋಡಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೆಯೋ ನಿಖರವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗದು.

ಹಳೆಯ ಗೂಡಿನಂಥ ಸಣ್ಣ ಹೋಟೆಲ್. ಇಡ್ಲಿ, ಪೂರಿ ಮತ್ತು ಅರಿಶಿನ ಬಣ್ಣದ ರೈಸ್ ಬಾತ್ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅಲ್ಲಿ ಮತ್ತೇನು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುತ್ತದೆ. (ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕೇವಲ ಹದಿನೈದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟವರೂ ಇದ್ದಾರೆ) ಇನ್ನೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಇಷ್ಟೇ ಇರೋದು ಅಂತ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿರುವ ಪುಡಿಗಾಸು ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಮೂರು ಇಡ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದು ಉಂಟು. ಈತ ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಕೂತ. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದ ಒಳಗೆ ಕೂತಿದ್ದ ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಅಸಹ್ಯ ಮೂಡಿತು. ಕೊಳಕಾದ ದೇಹ, ಗಡ್ಡ, ಬಣ್ಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಹರಿದ ಹಳೆಯ ಬಟ್ಟೆ ನೋಡಿ ಕೊಂಚ ದೂರ ಸರಿದರು. ಸೋತ ದನಿಯೊ, ಬದುಕು ಸಾಕು ಎನಿಸಿದವರ ದನಿಯೊ, ಬದುಕುವ ಛಲದವನ ದನಿಯೊ, ಏನೊಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗದಂತಹ ದನಿಯಲ್ಲಿ " ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಏನಾದ್ರೂ ಕೊಡಪ್ಪ ಇಲ್ಲೋಡು ಈ ಪೇಪರ್ ಇಟ್ಟೋ" ಅಂತ ಬ್ಯಾಗಿನಿಂದ ತಾಜಾ ಅನ್ನುವಂಥ ಒಂದೆರಡು ಕಟ್ಟಿನಷ್ಟು ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಮುಂದಿಟ್ಟ. ಹೋಟೆಲ್ ಮಾಲೀಕ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕುತೂಹಲಗಳನ್ನು ಭರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ನೋಡಿದ. ಅದೇ ಹೋಟೆಲ್ ನಲ್ಲಿ ಪೂರಿ ಚಪ್ಪರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಒಂದಿಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಧಿಮಾಕಿನಲ್ಲಿ "ಎಲ್ಲಿದ್ದಪ್ಪ ಪೇಪರ್? ಕದ್ದಾ? ಹೇಗೆ?" ಅಂದ. ಹಸಿದು ಮಾಸಿದ ಈತ "ನಿನ್ನೆ ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಇತ್ತಲಿಷ್ಟು ಹಾಗೆ ಸಂಜೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಂಗಡಿ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಏನಾದ್ರೂ ಕೊಡಿ ಅಂದೆ ಈ ಪೇಪರ್ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದರು" ಅಂತ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದ. "ಯಜಮಾನೆ ಪೇಪರ್ ಏನು ಬೇಡ ನಾಲ್ಕೈದು ಇಡ್ಲಿ ತಿನ್ನೊಂಡು ಹೋಗಿ" ಅಂತ ಹೋಟೆಲ್ ನವ ಹೇಳಿದರೆ "ಪೇಪರ್ ತಗೊಂಡ್ರೆ ಮಾತ್ರ ಇಡ್ಲಿ ಕೊಡಿ" ಅಂದ ಈತ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಾತುಗಳು ಕೊನೆಯಾಗಿ ಇಡ್ಲಿ ತಿಂದು ಆಚೆ ಬಂದ.

ನೂರು ತೂತುಗಳ ಚೀಲ ಮತ್ತೆ ಹೆಗಲೇರಿತು. ಮುಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ರಸ್ತೆಯ ಬದಿ ಹಿಡಿದ. ಬ್ಯಾಗಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಜೀವಿತದ ಅಮೂಲ್ಯ ಗಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡವನಂತೆ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಊರುವ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಸಾಕು ಅನಿಸುವಂಥ ಸೋಲು! ಅದನ್ನು ಮೀರಿ ಏನನ್ನೂ ಹುಡುಕುವ ಅದಮ್ಯ ಆಸೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನನ್ನು ಕಂಡವರು ಸೂತಕ ಎಂಬಂತೆ ಭಾವಿಸಿ ದೂರ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅನ್ನದ ಯೋಚನೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಪುಡಿಗಾಸು ಹೊಂದಿದರೆ ನಾಳೆ ಇದೇ ವೇಳೆಗೆ ಎರಡು ಇಡ್ಲಿ ತಿನ್ನುವ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿದ್ದನು.

ಬಿದ್ದ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವವಂತೆ, ಸಿಕ್ಕರೆ ಗಬಕ್ಕನೆ ಎತ್ತಿ ಬ್ಯಾಗಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ದುರಾಸೆಯವನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ. ಚೌಕ ಚೌಕಾಕಾರದ ಪುಟ್ಟ ಹಾಸುಗಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಬರೀಗಾಲುಗಳ ಊರಿ ಸಾಗಿದ. ಆ ಬೀದಿಗೆ ಇದ್ದ ಒಂಟಿ ಮರವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಬಂದವನಂತೆ ಅದರ ಬುಡದ ಬಳಿ ತಲುಪಿದ. ನಿಂತ ಮರವನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಗೆ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. ಜನರು ಇವನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನಿಗೆ ಅದರ ಪರಿವೇ ಇಲ್ಲ. ಹುಚ್ಚು ಜಗತ್ತಿನ ಹಂಗನ್ನು ಬಹುಪಾಲು ಕಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಮರಕ್ಕೂ ತನಗೂ ಹೋಲಿಸಿಕೊಂಡ. ಒಂಟಿತನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಒಂದೇ.

ಮರದ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಗೂಡುಗಳಿವೆ, ತನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆನಪುಗಳಿವೆ. ಗೂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮರಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ನೆನಪುಗಳು ಕಲ್ಪನೆಯ ಮರಿಗಳು ಹಾಕುತ್ತವೆ. ಅವು ಕೂಗುತ್ತ, ಹಾರುತ್ತಾ, ಹಾಡುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಮರಕ್ಕೆ ಸಂಭ್ರಮ; ನನ್ನೊಳಗೊಂದು ಪುಟ್ಟ ಸಂತಷ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದ. ಉಕ್ಕಿದ ಖುಷಿಗೆ ಮರವನ್ನೊಮ್ಮೆ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡ. 'ಪಟ್' ಅಂತ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಕಲ್ಲೊಂದು ಬಿತ್ತು. ಯಾರೋ ತನ್ನನ್ನು ನೋಡಿಯೆ ಎಸೆದಿದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಅವನಿಗೆ ಬಹುಹೊತ್ತು ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವು ಮಾಮೂಲಿ ಅವನಿಗೆ. "ನೋಡೋ ಹುಚ್ಚ, ಲವ್ ಫೈಲ್ಯೂರು ಅನ್ನುತ್ತೆ ಹುಡುಗಿ ಸಿಗದೆ ತಡಿಯೋಕೆ ಆಗದೆ ಮರವನ್ನೆ ತಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಿದಾನೆ" ಅಂತ ಕಿಚಾಯಿಸಿ ಹೊಯಿತು ನಾಲ್ಕಾರು ಮನುಷ್ಯರ ಗುಂಪು. ಆ ಕಡೆ ಮರುಕ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ನೋಡಿದ. ಕೂಗುವಷ್ಟು ನಗು ಬಂದರೂ ಕನಿಷ್ಠ ಮುಗುಳು ನಗೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಆಚೆ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ಜಗತ್ತನ್ನು ಅದರ ಪಾಡಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಮೇಲೆ ಆದರೆ ಉಸಾಬರಿ ಏಕೆಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದ. ತನ್ನ ಕೊಳಕು ದೇಹ, ಮಾಸಿದ ಬಟ್ಟೆ, ಗಡ್ಡ, ಆಗಾಗ್ಗೆ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾತುಗಳು ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ ಜಗತ್ತು ಏಕಾಏಕಿ ಹುಚ್ಚನೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯರ ಲೋಕವೇನೆಂಬುದು ತನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬರೀ ತಳುಕಿಗೆ ಇರುವಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಮತ್ತೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ದಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಂಡ.

ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕೂತ ಅವನ ಆ ದಿನದ ಬದುಕು ಇದೀಗ ತಾನೇ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಅವನ ಪಾಲಿನ ದಿನದ ಬದುಕೆಂದರೆ ಮುಂದೆ ಏನನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡವರಂತೆ ತಿರುಗುವ ಜನರನ್ನು ನೋಡುವುದು. ಅವರುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೇನನ್ನೂ ಹುಡುಕುವುದು. ತಾನೇನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದನ್ನೇ ಮರೆಯುವಷ್ಟಿತ್ತು ಅವನ ಆ ಹುಡುಕಾಟ! ಬೆಳಗಿನ ವಾಕ್, ಹಿತವಾದ ಬೆವರು, ಹಾಯಾದ ಸ್ನಾನ, ಬಿಸಿ ಪತ್ರಿಕೆ, ಹೊಗೆಯಾಡುವ ತಿಂಡಿ ಕಾಫಿ, ಇಸ್ಪಿ, ತೀಡಿದ ಗರಿಗರಿ ಬಟ್ಟೆ, ಹೆಂಡತಿಯ ವಾರೆನೋಟ ನಗು, ಮಗುವಿನ ಅರ್ಧಬರ್ಧ ಮಾತಿನ ಆಟ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅವನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದವು. ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಯಾಗಿ; ರಾತ್ರಿ ಹಗಲಾಗುವ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋ ಆಯಾ ತಪ್ಪಿದ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ಮಗುಚಿ ಬಿದ್ದ ಬದುಕು ಎತ್ತಲೊ ಸಿಡಿದು ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲೆ.

ಮನೆ ಬಿಟ್ಟ ದಿನದಿಂದ ಹೆಗಲಿಗೆ ಜೋತು ಬಿದ್ದ ಬ್ಯಾಗನೊಮ್ಮೆ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದ. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ತಡಕಾಡುವವನಂತೆ ಬ್ಯಾಗನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ವಯಸ್ಸಾದಂತೆ ಬ್ಯಾಗಿನ ತೂತುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಲೇ ಇದ್ದವು. ಆದರೆ ಬ್ಯಾಗಿನೊಳಗಿನ ವಸ್ತುಗಳು ಇನ್ನು ಹೊಸತರಂತೆ. ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಒರೆಸಿ ಧೂಳು ಕೊಡವಿ ಇಡುವವಂತೆ ತೆಗೆದು ಅದರೊಳಗಿನ ಆಟದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಒರೆಸಿ ಒರೆಸಿ ಇಡುತ್ತಾನೆ! ಇಟ್ಟು ಇಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಜೋಡಿಸಿ ಜೋಡಿಸಿ ತದೇಕಚಿತ್ತದಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಜನಗಳು ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇ ದೂರ ಸರಿದು ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈತ ಮತ್ತೆ ನೆನಪುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ಜನರ ಮಧ್ಯೆ ಏನನ್ನೂ ಹುಡುಕುತ್ತಾನೆ. "ತಾತ ಎಷ್ಟಿದು!?" ಅಂತ ಯಾವುದಾದರೂ ಪುಟ್ಟ ಕಂದ ಆಟದ ಸಾಮಾನನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಎಂಬಂತೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಸುಮ್ಮನೆ ಎತ್ತಿ ಕೊಡಲು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಮಗುವಿನ ತಾಯಂದಿರು "ಅಯ್ಯೋ ಅಯ್ಯೋ ಹುಚ್ಚ ಬಾರೆ..." ಅಂತ ಮಗುವನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮಗುವಿನ ಕಳ್ಳನೆಂಬ ಬಿರುದು ಕೊಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ಏಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದು ಉಂಟು. ಆ ನೆನಪುಗಳು ಕೂಡ ಅವನ ಬ್ಯಾಗಿನಲ್ಲಿವೆ.

ಜನರ ಕಡೆಗೆ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಮಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾನೆ. ಈಗ ಅವಳು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವಳಾಗಿರಬಹುದು? ಸೀರೆ ಉಡುವಷ್ಟಾ? ನಾಚಬಹುದಾದಷ್ಟಾ? ಅಮ್ಮನ ಕೈ ಬೆರಳು ಹಿಡಿದು ನಡೆದಳೋ; ಅಮ್ಮನೇ ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿಸಿ ಹಿಡಿದು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಳೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ! ಗೊತ್ತಾಗುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಬರೀ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಹೊತ್ತು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗಿದ್ದು ಬಂದ ಅವನಿಗೆ ಕಂಡಿದ್ದು ಮನೆಗೆ ಬೀಗ ಹಾಕಿದ ಬಾಗಿಲು! ಹೆಂಡತಿಯ ಮೊಬೈಲ್ ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ವಿಚ್ ಆಫ್ ಆಗಿತ್ತು. ಬೀಗ ಕಡವಿ ಒಳಗೆ ಹೋದವನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಗಳ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೇನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ, ಕಾಣುವುದೂ ಬೇಡವಾಗಿತ್ತು! ದಿಗಿಲಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಪರದಾಡಿದ, ಹುಡುಕಿದ, ಹುಡುಕಿಸಿದ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೊಂದಿಗೂ ಆಕೆ ಇದ್ದಾಳಂತೆ ಮಗಳನ್ನು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಳಂತೆ ಅನ್ನುವ ಸುದ್ದಿಯಷ್ಟೇ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು! ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಹುಡುಕಿ ಬರಿಗೈಲಿ ಬಂದ. ಮತ್ತೆ ಯಾರೂ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಅಂದ್ರೆ ಅಲ್ಲೂ ತಿರುಗಿದ. ಮಗಳೇ ಅಂತ ಬಿಕ್ಕಳಿಸಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತ. ಜಗತ್ತು ಪಾಪ ಅನ್ನುವಂತೆ ನೋಡಿ

ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆ ಅನ್ನುವ ಸುದ್ದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಹುಡುಕಿದ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಮಗಳು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಬೇಕಾದರೆ ಸುಖ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಲಿ, ನನ್ನ ಮಗಳಾದರೂ ಸಿಗಲಿ ಸಾಕು ಎನ್ನುತ್ತಾ ಸುತ್ತ ದೇವರಿಗಲ್ಲಾ ಕೈ ಮುಗಿದ.

ಸೋತು ಹೋದ. ಮಗಳ ನೆನಪಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಯಾದ. ಮಗಳ ಆಟಿಕೆಯ ಬಳಿ ಕೂತು ಬಿಕ್ಕಿದ. ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ತಿರುಗಿದ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಾಳು! ಸಿಕ್ಕರೆ ಅವಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುವ ಅಂತ ತಿರುಗಿದ. ಬಾ ಮಗಳೇ ಅಂತ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು ಅಂದುಕೊಂಡ. ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಂಡು ಮಗಳೇ ಮಗಳೇ ಅಂತ ಮಾತಾಡಿಸಿ ಮುಟ್ಟಿ ಏಟು ತಿಂದ. ಆಟಿಕೆ ಕೊಡಲುಹೋಗಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಏಟು ತಿಂದ. ಏಟು, ಅವಮಾನ, ಒಂಟಿತನ, ಉಪವಾಸ, ಜಿಗುಪ್ಸೆ ಅಡರಿಕೊಂಡವು. ಬ್ಯಾಗಿನಲ್ಲಿ ಆಟಿಕೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು. ಊರೂರು, ಬೀದಿ ಬೀದಿ ತಿರುಗಿದ. ಮಗಳೇ ಮಗಳೇ ಅಂತ ಕನವರಿಸಿದ. ಹಾದುಹೋಗುವ ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಸೋತ. ಸೋಲುತ್ತು ಸೋಲುತ್ತು ತಿರುಗ ತೊಡಗಿದ. ಹಾಗೆ ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಬದುಕಿನ ಎಷ್ಟೊಂದು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿ ಇಂದು ಮರದಡಿ ಕೂತಿದ್ದಾನೆ.

ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೊರಟ ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳಲ್ಲೂ ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಮಗಳ ಬಿಂಬ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಕಂಡರು ಗುರುತಿಸದೆ ಹೋಗುವಷ್ಟು ತನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಬಣ್ಣಗೆಟ್ಟಿರಬಹುದು, ಮಗಳ ಮುಖ ಇನ್ನಷ್ಟು ಅಂದ ವಾಗಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಇಂತಹ ನೂರಾರು ಯೋಚನೆಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಮುಳುಗಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಅವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಆಟದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ನೀಡಿ "ಒಮ್ಮೆ 'ಅಪ್ಪ' ಅಂತ ಕರೆದು ಬಿಡು ಮಗಳೇ..." ಅನ್ನ ಬೇಕೆಂದು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ. ಎಲೆ ತುಂಬಿದ ಮರದ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಹಾದು ಬಂದ ಬಿಸಿಲುಕೋಲ ಬಿಸಿ ಅವನನ್ನು ತಿವಿದು ಮತ್ತೆ ಕಾಡುವ ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ತಂದು ಹಾಕಿತ್ತು. ವರ್ತಮಾನ ಅವನಿಗೊಂದು ಹಿಂಸೆ. ಅದಕ್ಕಂದೇ ಭೂತದ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಕೂತು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಭವಿಷ್ಯ ಎಂಬುದು ಕಡು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಿಲ್ಲದ ನುಗ್ಗುವ ತೀರ ಫಕೀರನಂತದ್ದು!

ಆರು ಏಳು ವರ್ಷದ ವರ್ಷದ ಮಗುವೊಂದು ಅಲ್ಲೇ ಹೋಟೆಲ್ ಬಳಿ ನಿಂತು ಅವನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನನ್ನೊಮ್ಮೆ ಆಟದ ಸಾಮಾನುಗಳ ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ನೋಟವನ್ನು ಬದಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹರಿದ ಅಂಗಿ, ಗಂಟು ಕಟ್ಟಿದ ಕೂದಲು, ಕೊಳಕು ದೇಹದ ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ವಚ್ಛ ನೋಟವಿತ್ತು. ಮಗುವಿನೊಂದಿಗಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸು ಹೋಟೆಲ್ ನಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಭವಿಷ್ಯ ಮಗುವಿನ ತಾಯಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡ. ಮಗುವಿಗೆ ಆಟದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಕುತೂಹಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಯವನ್ನು ದಾಟಿ ಆಟದ ಸಾಮಾನುಗಳ ಬಳಿ ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಈತ "ಬೇಕಾ ಪುಟ್ಟ? ತಗೋ..." ಎನ್ನುವಂತೆ ಎತ್ತಿಕೊಟ್ಟ. ಮಗು ಗಬಕ್ಕನೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿತು. ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕಂಡಂತಾಯ್ತು. ಮಗು ಎಲ್ಲಾ ಆಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಓಡಿತು. ಗಮನಿಸಿದ ಹೆಂಗಸು ಮಗಳನ್ನು ಬಯ್ಯುವುದೊರಗೆ ಈತ "ಇರಲಿ ಬಿಡಮ್ಮ ಮಗು ಆಸೆ ಪಟ್ಟಿದ್ದೆ" ಎಂಬಂತೆ ನೋಡಿದ. ಅವಳ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಇತ್ತು. ಮಗುವಿನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಬಲ್ಲುಗಳ ಬೆಳಕಿತ್ತು. ಅವನ ಮುಖದಲ್ಲಿದ್ದು ಎಂದೂ ದಕ್ಕದ ಒಂದು ಸಮಾಧಾನ ಸಿಕ್ಕ ಕಳೆಯಿತ್ತು. ಆತ ಅಲ್ಲಿಂದ ಎದ್ದು ಹೊರಟ. ಎಲ್ಲಿಗೆ ಅಂತ ಅವನಿಗೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

Matrimonial

Mumbai based Fair Girl, Height 5.6"/75, working as corporate lawyer at Mumbai seeks professionally Qualified and well-placed groom preferably at Mumbai, Bangalore, Delhi.

Contact: 8867520683

Email: vaidehi.hr@gmail.com

ಹವಿತನದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಾಸಿನ ವಿಶ್ವ ಹವ್ಯಕ ಸಮ್ಮೇಳನ

✍ ಕಲಾ ಭಾಗ್ಯತ್

ದಕ್ಷಿಣದ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರ ಗೋದಾವರಿ, ಅಸ್ಸಾಂ, ಕೇರಳ, ಗೋಕರ್ಣ ಮೂಲ ಇವೆಲ್ಲದರ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿದ ಅಧ್ಯಯನ ಊಹೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹವ್ಯಕರ ನಿಜವಾದ ಮೂಲವನ್ನು ಅರಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗಿವೆ. ಆದೇನೇ ಇರಲಿ ಇಂದು ನಾಡು, ದೇಶ, ವಿದೇಶಗಳಾಂದ್ಯಂತ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕ ಸಮುದಾಯವು ತನ್ನತನವನ್ನು ಪಸರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹಿರಿಯ ತಲೆಮಾರಿನವರ ಪ್ರಕೃತಿ, ಆರೋಗ್ಯ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಸಸ್ಯಗಳ ಪರಿಜ್ಞಾನ, ಅವುಗಳ ಆರಾಧನಾ ಭಾವನೆ. ಅನುಸರಿಸಿದ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ, ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಹವ್ಯಕರ ಜಾನಪದೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಾತಿಥ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾದ ಇವರು ಮನೆಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದವರನ್ನು ಆಸ್ತಿ, ಊಟಗಳಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಓದಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿ ಹೊರರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರೂ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಮೊದಲಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು, ಹವ್ಯಕರು. ಕೃಷಿ ಕೆಲಸ, ಪಶುಪಾಲನೆ, ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಯಕ್ಷಗಾನ ವೇಷಭೂಷಣ ತಯಾರಿಸುವುದು, ಮರದ ಕೆತ್ತನೆಯ ಕೆಲಸ ಬೆತ್ತದಿಂದ ಬುಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸುವುದು, ಹೊಲಿಗೆ ಮುಂತಾದ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಧೈರ್ಯ, ಸಾಹಸ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲ್ಯವುಳ್ಳವರು, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಭೌತಿಕ ಸಂಗತಿಗಳಾದ ವಸತಿ, ಕೃಷಿಗೇಲಸ, ಅಡುಗೆ, ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆ ಹವ್ಯಕರಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಹವ್ಯಕರು ಭೂಮಿಯೊಂದಿಗೆ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಬೆಸೆದುಕೊಂಡು ಬೇಸಾಯದಿಂದಲೇ ಬದುಕುವ ಒಂದು ಜನವರ್ಗ. ಕೃಷಿಯೇ ಅವರ ಜೀವನದ ಮೂಲ ಆಸರೆ. ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಭತ್ತ, ಉದ್ದು, ಶೇಂಗಾ, ಕಬ್ಬು, ಬಾಳೆ, ವೀಳ್ಯದೆಲೆ, ಕಾಳುಮೆಣಸು, ಯಾಲಕ್ಕಿ ಇವು ಹವ್ಯಕರ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಗಳು, 'ಹೈಗರಿಗೂ ತೋಟನೆಗೂ ನಂಟು ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರೂಡಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನೇ ಹವ್ಯಕರು ರೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು ವಿಶೇಷ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕರ ಜೀವನದ ಆಳ ವಿಸ್ತಾರ ಹಾಗೂ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಅವರ ಜೀವಾಳವಾದ ಕೃಷಿ ಮೂಲದಿಂದಲೇ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಹವ್ಯಕರ ಅಡಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಡ್ಡಾಯಗಳು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿದೆ. ಬಹುಬೇಗ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಎಲೆಯನ್ನು, ಕುಡಿಯನ್ನು ಬೇರನ್ನು ಕಿತ್ತು ತಂದು ಪದಾರ್ಥ ಮಾಡುವ, ಊಟ ಮಾಡಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆದು ಏಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರುಚಿಯಾದ , ಕಜ್ಜಾಯವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಹವ್ಯಕರ ಕೈಚಳಕ ಮೆಚ್ಚುವಂಥದ್ದು.

ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹವ್ಯಕರು ಸೌಮ್ಯ ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವವರು ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಆಭರಣ ಧರಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಹವ್ಯಕರ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಅಂಗ ಸಂಸ್ಕಾರವೂ ವಿಶೇಷವಾದದ್ದು, ಹೀಗೆ ಹವ್ಯಕರ ವಸತಿ, ಅರನ, ವಸನ, ಆಲಂಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹವ್ಯಕ ಮಹಿಳೆಯರು ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ದೇಹದ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ರೋಗಗಳಿಗೆ, ಬಂಜೆತನ, ಸರ್ಪ ಸುತ್ತು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಔಷಧಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಹಿರಿಯ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಕಾಣಬಹುದು.

ವಿಶ್ವ ಹವ್ಯಕ ಸಮ್ಮೇಳನ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಹವ್ಯಕರಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹಾಡುಗಳು ಮದುವೆ ಹಬ್ಬ ಮುಂತಾದ ಆಚರಣೆಗಳ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಉಳಿದುಬಂದಿವೆ. ಗಾದೆ ಒಗಟುಗಳು ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಜನಪದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಮಾತು ಮಾತಿಗೂ ಗಾದೆಯನ್ನು ಹಣೆಯುವ ಹಿರಿಯರು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಅದನ್ನು ದಾಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರತವಾಗುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹವ್ಯಕ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಗಾದೆಗಳು ಮಹತ್ತರವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತವೆ. ಬದುಕಿನೊಂದಿಗೆ ಗಾಢವಾಗಿ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡ ಹವ್ಯಕ ಗಾದೆಗಳು ಬುದ್ಧಿ-ಭಾವಗಳ ಸಮ್ಮಿಲನದಿಂದ ಕಟುವಾಸ್ತವವನ್ನು ತೆರೆದಿಡುತ್ತವೆ. ಹವ್ಯಕ ಭಾಷೆ ಹಳಗನ್ನಡಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಅನುನಾಸಿಕೀಕರಣ, ಸಬಿಂದುಕ ಶಬ್ದಗಳು, ಸರ್ವನಾಮಗಳು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು. ವಿಶಿಷ್ಟ ಶಬ್ದ ಸಂಪತ್ತು ಹವ್ಯಕ ಭಾಷೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ, ಗಾದೆಗಳು, ಒಗಟುಗಳು, ಧ್ವನಿಮಾ ಆಕೃತಿಮಾ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ, ಮಹಾ ಪ್ರಾಣ ಅಕ್ಷರಗಳೆರಡ ಪದಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಸ್ಥಳನಾಮ ಹಾಗೂ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಹವ್ಯಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಅರಿವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಿಡುವಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಗಟು ಕೇಳುವುದು ಅದಕ್ಕೆ ಒಗಟಿನಿಂದಲೇ ಉತ್ತರಿಸುವುದು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಹವ್ಯಕರ ಮನೋರಂಜನೆಯ ವಿಧಾನಗಳು, ಪ್ರಾತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ತಮ್ಮ ಬೌದ್ಧಿಕ ಹಾಗೂ ಕೈಚಳಕದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವಾರು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡ ಪವ್ಯಕ

ಪ್ರತಿಭೆಗಳು ಅದಷ್ಟೋ ಜನರು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನಾಂಗವೂ ಸಮಾಜದ ಆವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಗೌರವಿಸುವುದು ಆಯಾ ದೇಸಿ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಕನ್ನಡತನದ ಹಿರಿಮೆ. ಅಂತೆಯೇ ತನ್ನ ಆಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ 'ಹವ್ಯಕ ಎನ್ನುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರಿತು ಅರಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ವಿಶ್ವ ಹವ್ಯಕ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.

ವಿಶ್ವ ಹವ್ಯಕ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಕಲಾ ಭಾಗವತ್ ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ಸಮ್ಮಾನ

ಮುಂಬೈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಸಂಶೋಧನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕಲಾ ಭಾಗವತ್ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅಖಿಲ ಹವ್ಯಕ ಮಹಾ ಸಭಾ ಕೊಡ ಮಾಡುವ ವಿದ್ಯಾರತ್ನ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ 27ರಿಂದ 29ರ ವರೆಗೆ ನಡೆದ ವಿಶ್ವ ಹವ್ಯಕ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿರುವ ಕಲಾ ಭಾಗವತ್ ಅವರನ್ನು ಅತಿಥಿಗಣ್ಯರು ಗೌರವಿಸಿದರು.

ಕಲಾ ಚಿದಾನಂದ ಭಾಗವತ್ ಅವರು ಮೂಲತಃ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊನ್ನಾವರ ಸಮೀಪದ ಹಳದೀಪುರದವರು. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಪಡೆದ ಅವರು ಸಂಗೀತ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಾಂಘಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಆಸಕ್ತಿ ಉಳ್ಳವರು. ಮುಂಬೈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ. ಪದವಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಧಿಕ ಅಂಕ ಗಳಿಸಿ ಪ್ರಥಮ ರ್ಯಾಂಕ್ ಪಡೆದ ಕಲಾ ಅವರು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಎಂ. ಬಿ. ಕುಕ್ಯಾನ್ ಬಂಗಾರದ ಪದಕವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾಡಿನ ಅನೇಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಕವಿತೆ, ಕತೆ, ಬಿಡಿ ಬರಹಗಳು, ವಿಮರ್ಶಾ ಲೇಖನಗಳು ಬೆಳಕು ಕಂಡಿವೆ. 2023ರ ಮೈಸೂರು ದಸರಾ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಭಾಗವಹಿಸಿ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಸಾದರಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಶೋಧ ಲೇಖನಗಳು, ವಿಮರ್ಶಾ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ.

ವಿಶ್ವವಾಣಿ ದೈನಿಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಪೂರ್ತಿ ಮುಂಬಾಪುರಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಂಕಣ ಬರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿ ಅವರು ಜನಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 'ವೈದ್ಯ ಭೂಷಣ ಡಾ. ಬಿ.ಎಂ ಹೆಗ್ಡೆ' (2021), 'ಜೀವಸ್ವರ ಜಯಂತ ಕಾಯಿಣಿ ಪ್ರಬಂಧ ಲೋಕ' (2021) 'ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಮುಂಬೈ ಕೊಡುಗೆ' (2023), ಜಾಲಂದರ ಇವು ಕಲಾ ಅವರ ಪ್ರಕಟಿತ ಕೃತಿಗಳು.

'ಜೀವಸ್ವರ' ಹಾಗೂ 'ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಮುಂಬೈ ಕೊಡುಗೆ' ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗವು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. 'ಜೀವಸ್ವರ' ಕೃತಿಗೆ 2022ನೆಯ ಸಾಲಿನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವಿಕಾಸ ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನವು ಲಭಿಸಿದೆ. ಮುಂಬೈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಕೊಡ ಮಾಡುವ 2023 ರ 'ಶೋಧ ಸಿರಿ' ಪುರಸ್ಕಾರವು ಕಲಾ ಭಾಗವತ್ ಅವರಿಗೆ ಸಂದಿದೆ. ಸದ್ಯ ಅವರು ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಮುಂಬೈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕಲಾ ಭಾಗವತ್ ಅವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ:

ಕಲಾ ಭಾಗವತ್ ಅವರಿಗೆ ಅಖಿಲ ಹವ್ಯಕ ಮಹಾಸಭಾ ಕೊಡಮಾಡಿದ ವಿದ್ಯಾರತ್ನ ಪುರಸ್ಕಾರವನ್ನು ಸಂಸದ ತೇಜಸ್ವಿ ಸೂರ್ಯ ಡಿ. 28ರಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ 3ನೇ ವಿಶ್ವ ಹವ್ಯಕ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದರು. ಡಿ. 27ರಿಂದ 29ರ ವರೆಗೆ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅರಮನೆ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕ ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗೋಷ್ಠಿ ಗಳನ್ನು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾದ ಸಂಘಟಕ, ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞ ಡಾ| ಮೋಹನ್ ಆಳ್ವ ಹವ್ಯಕ ಮಹಾಸಭಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡಾ| ಗಿರಿಧರ ಕಜೆ, ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸರ್ವಾಧ್ಯಕ್ಷ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಹೆಗಡೆ ಕಾಗೇರಿ ಮೊದಲಾದವರು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಾಧಕರನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದರು.

PUZZLES & TEASERS

I. GUESS THE TAG LINE:

- 1) LIFE BUOY : (Example) Life Buoy Hai Jahan Tandarusti Hai Wahah.
- 2) LIC
- 3) TATA SALT
- 4) MENTOS
- 5) MUTUAL FUND

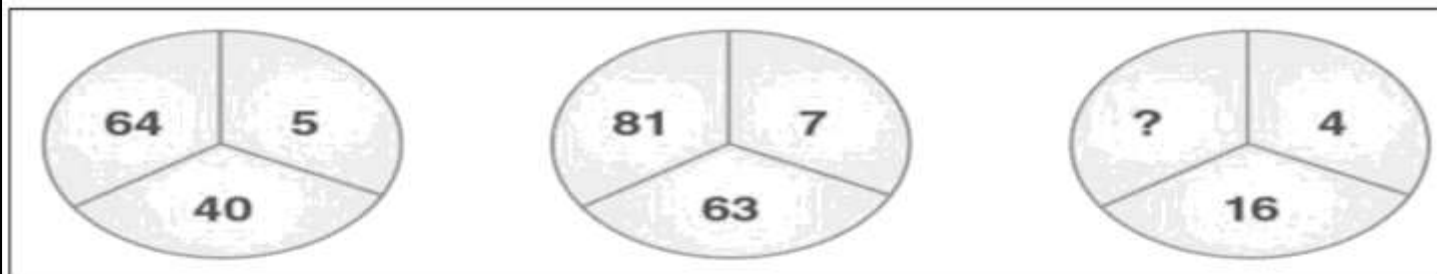
II. IDENTIFY THE MOVIES

1. JAA SIMRAN JAA JEELE APNI ZIDHAGI: (Example) DDLJ
2. ALL IS WELL
3. TENSION LENE KA NAHI, SIRF DENEKA
4. MERE PASS MAA HAI
5. MY APNI FAVOURATE HU

III. ALL THE ANSWERS STARTS WITH THE WORD 'F'

- 1) OPPOSITE OF SUCCESS (EXAMPLE) Failure
- 2) A MYTHICAL CREATURES WITH WINGS.
- 3) OPPOSITE OF REAL
- 4) VERY HUNGRY
- 5) KNOWN TO MANY PEOPLE

IV. OBSERVE THE FOLLOWING AND FIND THE MISSING VALUE.

V. NAME THE COUNTRY

A.

B.

C.

IPEHIOAT

TEVMNIA

NFDALNI

PUZZLES & TEASERS ANSWERS

I. WORD PUZZLES: 1. COLD, 2. LIBRARY, 3. "W", 4. SOAP, 5. HOLE.

II. LOGICAL PUZZLES: A).

	1	5	4
x			3
	4	6	2

B).

2	5	2
3	3	3
4	1	4

III. ALL THE ANSWERS IN WORDS BEGIN WITH THE LETTER "CH"

- 1). CHESSE, 2). CHAIN, 3). CHEAP, 4). CHOCOLAT, 5). CHEEK.

IV. WHAT DOES THE PUZZLES SAY: A). BROCCOLI , B). PARMESAN

ನಾಡಹಬ್ಬ ಹಾಗೂ 2025 ನೂತನ ವರ್ಷಾಭಿನಂದನ

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದಂತೆ ಈ ವರ್ಷವೂ (2024) ವರ್ಷಾಂತ್ಯದ ದಿನವಾದ ಡಿಸೆಂಬರ್ 31 ರಂದು ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವರ್ಷ 2025 ನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ಎಲ್ಲ ಸಿದ್ಧತೆಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ಈ ವರ್ಷ ನವೆಂಬರ್ 16 ರಂದು ನಡೆಯಬೇಕಿದ್ದ ನಾಡಹಬ್ಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯ ಮಾಜಿ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್ . ವಸಂತ ರವರ ನಿಧನದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಈ ಡಿಸೆಂಬರ್ 31 ರ ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದೊಂದಿಗೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಸಲಾಯಿತು.

ಅಂದು ಮಂಗಳವಾರವಾದ್ದರಿಂದ ಸಂಜೆ 6.30ಕ್ಕೆ ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಗಣಪತಿಗೆ ಸಹಸ್ರ ನಾಮಾರ್ಚನೆಯೊಂದಿಗೆ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಸುಮಾರು ಸದಸ್ಯರು ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಸಾದ

ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು ಮೊದಲು ಮಹಡಿಯ ಸಭಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರು. (ಈ ಸಲದ ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ 10-15 ಹೊಸ ಸದಸ್ಯರು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾದುದು).

ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಕಮಾಲಾರವರು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊಸ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳ ವಿವರ ನೀಡಿ ಸದಸ್ಯರ ಸಹಕಾರ ಕೋರಿದರು ಮತ್ತು ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಶುಭಾಶಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವರಿಂದ 'ತೇರಾ ಮಂಗಳ್ ಮೇರಾ ಮಂಗಳ್, ಸಬ್ ಕಾ ಮಂಗಳ್ ಹೋಯಿರೇ'

ಹಾಡು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿತು. ನಂತರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಶ್ರೀ ಶಶಿಕಾಂತ್ ಜೋಷಿಯವರು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಅವರು ಅಂದು ಕನ್ನಡ

ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾಗಿ ಒಂದು ಕನ್ನಡ ಗೀತೆಯನ್ನೂ ಹಾಡಿದರು.

ಮುಂದೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸೀತಾರಾಂ ಅವರಿಂದ ಹಾಡು 'ಹೂವು ಚೆಲುವೆಲ್ಲಾ ನಂದೆಂದಿತು' ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಷ್ಮಾ ಶಂಕರಲಿಂಗ್ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮತಿ ವೀಣಾ ಜೋಷಿಯವರು ಚುಟುಕುಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರು. ಹೊಸ ಪರಿಚಯವಾದ ನರಸಾಪುರ ದಂಪತಿ ನಂದಿನಿ ಮತ್ತು ವಿಲಾಸ್ ಅವರಿಂದ ಎರಡು ಹಿಂದಿ ಹಾಡು, ಒಂದು ಕನ್ನಡ ಹಾಡು, ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರಾದ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಮಂಗಳಾ ದಂಪತಿಗಳ ಅವಳಿ ಮಕ್ಕಳು ಆರೋಹಿ ಹಾಗೂ ಅನಿಕಾರಿಂದ ಎರಡು ಕನ್ನಡ ಹಾಡುಗಳ ನಂತರ ಅಂದಿನ ವಿಶೇಷ ಆಕರ್ಷಣೆಯನ್ನು ನಾರಾಯಣ ನವಿಲೇಕರ್ ಸಭಿಕರಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಿದರು. ಅದುವೇ ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಶೋತ್ತರ ದೃಶ್ಯ ಕಾವ್ಯಗಳ ಸಂಗಮ, ನೋಡ ನೋಡುತ್ತಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಿರಿಯ ತಲೆಗಳೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಯೌವನದ ದಿನಕ್ಕೆ ಜಾರಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮದಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಹಾಗೆಂದು ಕಿರಿಯರೇನೂ ಹಿಂದೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜಿದ್ದಾಜಿದ್ದಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಯಾರಿಗೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸಾಬಿತಾಯಿತು.

ಮಧ್ಯೆ ಊಟದ ವಿರಾಮ ಪುಷ್ಕಳ ಭೋಜನ ರಸವತ್ತಾದ ಅಡುಗೆ ಉಂಡು ಎಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಆಟದ ಮನೆಗೆ ಹಾಜರು.

ಈಗ ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಣದಾಟ-ಹೌಸಿ. ಇದು ಸುಮಾರು ಮುಕ್ಕಾಲು ತಾಸು ನಡೆಯಿತು. 'ಸಿಕ್ಕವರಿಗೆ ಸೀರುಂಡೇ' ಅಂತ ಗೆದ್ದವರು ಬೀಗಿದರು. ರಾತ್ರಿ 12.00 ಹೊಡೆಯುವಾಗ ಮತ್ತೆ ಕೆಳಗೆ ಬಂದು ಗಣಪನಿಗೆ ಮಂಗಳಾರತಿ ಎತ್ತಿ ಹೊಸವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶುಭವಾಗಲಿ ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಯ್ತು. ಮತ್ತೆ ಆಂಗ್ಲ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಕೇಕ್ ಕತ್ತರಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ತಿಂದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮನೆ ಸೇರಿದರು.

ಮುಂಬರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ಶನಿವಾರ, ಫೆಬ್ರವರಿ 01, 2025

ಸಂಜೆ 5.30ಕ್ಕೆ

ಮಾಘಿ ಗಣಪತಿ ಪೂಜೆ

ಹಾಗೂ

ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಪೂಜೆ

ಸ್ಥಳ :

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮುಂಬೈ,
393, ಭಾವು ದಾಜಿ ರಸ್ತೆ,
ಮಾಟುಂಗ, ಮುಂಬೈ -400019

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮುಂಬಯಿ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಇವರ ಜಂಟಿ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಛಂಗಾರ ಸಭದ 100ನೇ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದ ಸಮಾರಂಭ - 2025

ದಿನಾಂಕ ಮತ್ತು ವೇಳೆ	:	ಶನಿವಾರ 25.01.2025, ಸಂಜೆ 5 ರಿಂದ
ಉಪನ್ಯಾಸಕರು	:	ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ (ಖ್ಯಾತ ಕಲಾವಿದರು, ವಿದ್ವಾಂಸರು)
ವಿಷಯ	:	ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯ ಸಂಘರ್ಷ
ದಿನಾಂಕ ಮತ್ತು ವೇಳೆ	:	ರವಿವಾರ 26.01.2025, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 11.00 ರಿಂದ
ಉಪನ್ಯಾಸ-2	:	ಗಮಕ - ಸಂವಾದ
ವಿಷಯ	:	ಕೃಷ್ಣ ಸಂಧಾನ
ಅರ್ಥ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ	:	ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ (ಖ್ಯಾತ ಕಲಾವಿದರು, ವಿದ್ವಾಂಸರು) ಪ್ರಕಾಶ್ ಪಣಿಯಾರು (ಹೆಸರಾಂತ ಕಲಾವಿದರು)
ಗಮಕ ಭಾಗವತ	:	ಪೂಜ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ (ಹೆಸರಾಂತ ಕಲಾವಿದರು)

ಸ್ಥಳ : ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಕಿರು ಸಭಾಗೃಹ, 393, ಭಾವುದಾಜಿ ರಸ್ತೆ, ಮಾಟುಂಗ, ಮುಂಬಯಿ - 400 019.

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಲು ಬರುವು

ಡಾ. ಗಣಪತಿ ಶಂಕರಲಿಂಗ

ಗೌ. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್, ಮಾಟುಂಗ, ಮುಂಬಯಿ-400 019.

ಡಾ. ಜಿ. ಎನ್. ಉಪಾಧ್ಯ

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ

ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ವಿದ್ಯಾನಗರಿ, ವಿದ್ಯಾನಗರಿ, ಮುಂಬಯಿ-400 098.